

Nepriklausoma Lietuva

LITHUANIAN INDEPENDENCE • INDEPENDENT LITHUANIA

20 (2098)

1974 m. GEGUŽĖS – MAY 21 d.

CANADA – MONTREAL (Established 1941)

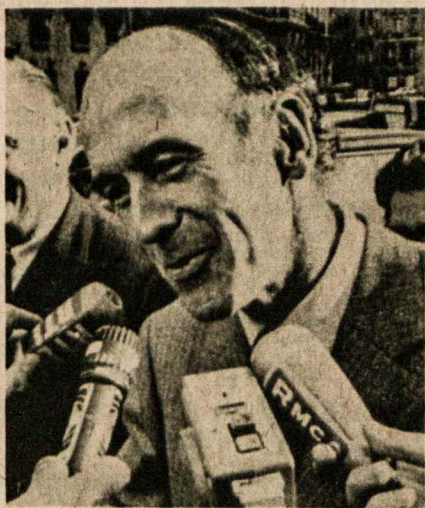
SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

IZRAELIO – ARABŲ TRAGEDIJA

Nejauktos paliaubos tarp arabų ir Izraelio vėl buvo sukrėstos teroristinių bombų. Nepasitaisė, kad kaip tik prasidėjo rimtesnės derybos arabų ir Izraelio santykių sunormavimui, tuoj pat kur nors įvyksta arabų teroristų pagrobimai, sprogdinimai etc. Ir, deja, greitas ir efektyvus Izraelio kerštas. Panašiai įvyko ir dabar, kai Kissingeris iš paskutiniųjų bando atsiekti tikrą paliaubų tarp Sirijos ir Izraelio.

Gegužės 15 d. trys arabų teroristai okupavo Maalot kaimo mokyklą su virš 100 vaikų viduje. Mainais jie pareikalavo paleisti 23 teroristus iš Izraelio kalėjimų. Deryboms nepasisekė, dėl kurių arabai kaltina Izraelį, o Izraelis arabus, kariuomenė šturmo mokyklą ir to pasėkoje kartu su tais trimis teroristais, žuvo 26 vaikai ir 74 asmenys buvo sužeisti. Izraelio kerštas buvo greitas ir negailestingas. Lėktuvas bombardavo ir apšaudė Libane kelias pabėgėlių stovyklas dvi dienas iš eilės, ir to pasėkoje žuvo arba buvo sužeisti 225 pabėgėliai, jų tarpe daug vaikų. Arabų teroristai prisiekė greitai ir skaudžiai už tai Izraeliui atkeršyti.

Nėra abejonės, kad šitie įvykiai labai pasunkins JAV užsienių reikalų ministerio Kissingerio misiją. Daugelis JAV komentatorių patarinėjo išlaikyti šaltus nervus ir šiuo atveju nesiekti keršto, kad neatsidūrų panašiaiame "režime", kaip ir arabų teroristai. Tačiau Izraelio ministeris pirmininkė Meir nepalaužė ir savo kalboje į tautą per televiziją, pradžioje "nukirsti rankas visiems tiems, kurie kėsina į Izraelio vaikus". Žiauri tikrovė. Reikia nemažos drąsos šitaip laikytis dviejų milijonų tautai, 100 milijonų arabų jūroje.

GISCARD, naujasis Prancūzijos prezidentas.

SCHMIDT NAUJAS KANCLERIS

Gegužės 16 d. Vakarų Vokietijos sostinėje Bonoje buvo prisaukiantas naujasis kancleris Helmut Schmidt, kuris perėmė Willy Brandt vietą. Brandt kabinete dabartinis kancleris užėmė finansų ministerio postą. Jis, kartu su 11 kitų ministrų priklauso Socialdemokratų partijai, gi likusieji 3 ministrai yra iš mažos, vyriausybės remiančios, Laivųjų Demokratų partijos.

Willy Brandt buvo ilgametis Vakarų Berlyno burmistras ir populiarius diplomatas Vakarų Demokratių tarpe. Jis pasirašė taikos sutartis su eile Satelitinė Europos valstybių ir pradėjo suartėjimo politiką su Sovietų Rusija bei Rytų Vokietija. Jis buvo priverstas atsisakyti dėlto, kad vienas iš jo ministrų, kaip, paaiškėjo, buvo Rytų Vokietijos šnipas.

REFORMISTAI UNIJOSE

Nesenai Vancouveryje įvyko Canadian Labour Congress konferencija. Joje labai aktyviai pasireiškė Quebec'o grupė, reikalaujanti didesnės autonomijos uni-joms Kanadoje ir ypatingai Quebec'e. Labai aktyviai šia reikškesi Quebec Federation of Labour prezidentas Louis Laberge, tvirtindamas, kad esamomis sąlygomis jo vadovaujama Federacija nėra pajėgi konkuruoti su gerai organizuota provincine darbo federacija CNTU. Jo akcija davė gerus rezultatus. Į kongreso vykdomąjį organą iš 4 Quebec'o atstovų 3 išrinkti reformistai ir tik vienas liko buvusiu nuosaukiuju. Ar tas prives dar prie didesnių tarp uni-jinių kovų Quebec'o provincijoje, greitai galėsime išsitikinti. Jau ir dabar Quebecas yra vienas iš daugiausiai nuo streikų kenčianti provincija.

KYLA PALŪKANOS

Amerikos bankai savo pirmos eilės klientams palūkanas pakėlė iki 11 1/2%. Kanados bankai trgi jau pakėlė iki 11%. Už nekilnojamo turto paskolas daugumas bankų ir "trust" kompanijų ima nuo 11% iki 12%, o už asmenines

BENDRUOMENYBĖS

PRANEŠIMAS

Lietuvių Tautinių Šokių Institutas praneša, kad V-toje tautinių šokių šventėje, kuri įvyks 1976 m. Chicagoje, šokėjai bus grupuojami pagal amžių sekančiai: valka 10-12 m.; jaunia 13-16 m., vyresnieji nuo 17 m.; šokėjai - veteranai (pirmųjų švenčių dalyviai). Šioms grupėms bus pritaikytas ir atitinkamas šokių repertuaras.

Šventėje galės dalyvauti tik tie šokių vienetai, kurie turės bent dviejų metų darbo patirtį. Vadovai, kurie mano organizuoti naujus, arba atgalvinti nustosiusius veikti, šokių vienetus, darbą turi pradėti dar šiais metais.

LTŠ Instituto adresas:

J. Matulaitienė
188 Logan Street,
Brooklyn, N. Y. 11208

NEW YORKE SPORTO FESTIVALIS

Po 14 metų Š. Amerikos lietuvių žiemos žaidynės (krepsinis, tinklinis, stalo tenisas, šachmatai) vėl grįžo į New Yorką. Tai rodo, kad, po eilės vargūnų metų, New York'e sustiprėjo sportinė veikla. Vėl vykdomos Rytų apygardos pirmenybės, o šiemet pasirodė ir didžiajam įvykiui – metinėms žaidynėms (jos pradėtos 1951).

Balandžio 27-28 žaidynėse dalyvavo 16 klubų iš JAV ir Kanados: Baltimorės Lietuvių Atletų Klubas, Bostono Grandis, Bostono Lietuvių Piličių Klubas, Chicago Lituania, Chicago Neris, Cicero Ateitis, Cicero Vėtra, Clevelando Žaibas, Detroito Kovas, Hamiltono Kovas, Hartfordo Grandis, New Yorko Lietuvių Atletų Klubas, Philadelphia Aras, Rochesterio Sakalas, Toronto Aušra, Washingtono Vėjas.

Dvi dienas, nuo ankstauro ryto,

paskolas nuo 12,5% iki 14%. Visa tai daroma neva tikslu sustabdyti infliaciją ir sumažinti investicijas. Tačiau daugelis ekonomistų pradeda abejoti palūkanų kėlimo pasėkomis, kurios veda prie dar aukštesnių kainų ir gal dar prie didesnės infliacijos.

"ZEBROS" VEIKSMAI

SAN FRANCISKE

San Francisco pasirodžiusi banditų gauja ir pasivadinti "Zebros" vardu nužudė 12 žmonių ir sužeidė 6. Nuo jų rankų nuo 1971 m. jau žuvo 18 žmonių San Franciscoje ir 80 Kalifornijoje. Šiuo metu suorganizuota didžiausia San Francisco istorijoje žmogžudžių medžioklė ir areštuoti du šios gaujos nariai.

● Japonijos premjeras Kaku-ei Tanaka priėmė Kanados kvietimą vizitui.

● Kanada paprašys Sovietų Sąjungos reikšmingai sumažinti žvejybą Aliaskos srityje, kad nekenktų Kanados žvejams, sezonui prasidėjus, gegužės 17 d.

● Federalinė valdžia užpirkė 4.000 transporto mašinų, kurios kainavo apie 100 ml. dolerių grūdams pervežti.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO TARYBOS RINKIMAI

KLB-nės IX Krašto Tarybos Vyr. Rinkimų Komisija 1974 m. gegužės mėn. 10 dienos posėdyje patikrinusi rinkiminių apylinkių komisijų atsiųstą balsavimų medžiagą ir radusi, kad KLB Garbės Teismui, rinkiminėmis taisyklėmis nustatyto terminu, skundų dėl rinkimų eigos nebuvo paduota, remdamosi KLB Krašto Tarybos Rinkimų Taisyklių 49-53 straipsniais skelbia, kad į KLB IX Krašto Tarybą yra išrinkti šie asmenys:

Calgary Rinkiminė Apylinkė
Dubauskas Kęstutis (Aklamacija)
Delhi Rinkiminė Apylinkė
Povilaitis Bronius
Kugaitis Petras
Jankubickas Stepas
Hamiltono Rinkiminė Apylinkė
Verbickaitė Lina
Skripkutė Lucija
Freinsys Jeronimas
Kristolaitis Juozas
Kikšys Jonas
Kutabienė Elena
Lakas Vincas
Kšivickis Jonas
Londono Rinkiminė Apylinkė
Petrauskienė Gražina
Podius Alfonsas
Petrašius Andrius
Bersėnas Juozas
Montrealio Rinkiminė Apylinkė
Lukoševičius Petras
Štaskevičiūtė Regina
Člaučiulis Juozas
Morkus Rimantas
Kerbelytė Daina
Gruodis Vytautas E.
Povilaitis Paulius
Kisirkštis Juostas
Niedvaras Bronius
Eguziūnienė Nijolė
Ottawa Rinkiminė Apylinkė
Lanys Juozas
Rodney Rinkiminė Apylinkė
Irgaitis Vincas (Aklamacija)
St. Catharines Rinkiminė Apylinkė
Kušauskas Pranas

KLB Krašto Tarybos Vyr. Rinkimų Komisija nuoširdžiai dėkoja apylinkių Valdyboms ir rinkiminių apylinkių komisijoms už atliktą didelį darbą pravedant rinkimus į IX Krašto Tarybą.

E. Sudikas
Pirmininkas

F. Senkus
Vice-Pirmininkas

A. Kuolas
Sekretorius

E. Štepaitytė
S. Banelis
Nariai:

rungtyniauta keturiuose pastuose. Žaidynių centras buvo Kultūros Židinys – jo salė pirmą kartą panaudota krepšinio rungtynėms. Be to, žaista netolimoj YMCA patalpoje ir dviejose mokyklose: John Adams HS bei Gate of Heaven (abi Ozone Park).

Beje, iš programos išbrauktas stalo tenisas, nes negalėjo atvykti pajėgieji žaidikai ir žaidikės iš Toronto.

ITALAI APIE LIETUVĄ

"Il Popolo". Italijos krikščio-

nių demokratų partijos dienraštis, išėjęs Romoje, vasario 2 d. patalpino straipsnį, pavadintą "KGB ranka spaudžia lietuvių katalikus". Aprašo krūtų, suėmimų ir tardymų bangą, ryšium su LKB Kronika. "Il Tempo" (Roma) vasario 2 d. atspausdino straipsnį "KGB stoja į kovą prieš Lietuvos disidentus". "Il Matino" vasario 2 d. laidoje aprašo Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką ir didėjančią pasipriešinimą okupantui Lietuvoje. "Il Messagero" (Roma) vasario

2 d. laidoje patalpino straipsnį, pavadintą "Nacionalinės manifestacijos Lietuvoje". Romos "Il Socolo d'Italia" vasario 2 d. laidoje, straipsnyje "Kokovskio gyvybė pavojuje" pamini ir Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką. Milano "Corriere della Sera" vasario 3 d. laidoje taip pat rašo apie pastangas atidengti kronikos spausdinimo organizatorių ir bendradarbių. Romos "Il Socolo d'Italia" vasario 14 d. numeryje rašo "Tebetėsiamas Tyliosios Bažnyčios persekiojimas".

Milano "Corriere della Sera" vasario 22 d. straipsnyje apie Gromyko vizitą pas Popiežių, pamini Lietuvos katalikų padėtį. Romos "Il Tempo" vasario 22 d., aprašydamas Gromyko atsilankymą pas Popiežių, aprašo religijos persekiojimą Lietuvoje ir kituose Sovietų Sąjungos kraštuose. Romos "Il Tempo" kovo 28 d. aprašo Sovietų agresiją prieš Baltijos ir kt. tautas, okupaciją kolektyvizaciją ir siaubingas masines deportacijas Sibiran. (E)

ALTO INFORMACIJA

Amerikos lietuvių kongresas įvyks rugsėjo 28-29 Pick-Congress viešbuty, Chicagoje. Tai bus aštuntasis Amerikos lietuvių kongresas. Numatoma, dalyvaus netoli 1.000 žmonių. Dieną prieš tai – rugsėjo 27 – to paties viešbučio patalpose įvyks Amerikos Lietuvių Tarybos metinis suvažiavimas.

Amerikos lietuvių kongresai yra Altos šaukiami kas penkeri metai.

Lietuvių organizacijos prašomos iš anksto išrinkti delegatus į tą didelės reikšmės kongresą, pagal galimybes numatant ir paramą tam svarbiam užmojui.

Finansų min. John Turner atvyksta į Parlamentą su paruoštu biudžetu, jo priėmimas suskaldė liberalus su naujais demokratais ir to pasėkoje įvyks nauji Kanados parlamento rinkimai.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle H8P 1C4, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$9.50, visur kitur - \$10.00. Rėmėjo prenumerata nuo \$15.00. Adreso pakeitimams 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir laik. red. F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE H8P 1C4, Que. Tel. (514) 366-6220

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonių. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožūra. Rankraščiai gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

PASIRINKIMO KRYŽKELĖJE ATSITRENKUS

Mūsų raštas, pasirinkimo kryžkelėje atsitrengus visai lietuviškas raštas, atėjo kryžkelėn. Gal kai kas, ateitin nemesdamas žvilgsnio, mano ar bando manyti taip kaip jam patogiau. Kai kurie mūsiškių bodisi pamanyti: kas bus su mūsų spausdintu žodžiu už netolimo gatvės pasukimo? Nebus labai gudri išmintis, jei pasakysime, kad nūdieną atėjo vakar statytais tiltais, o rytdienai teks ir vietą parinkti tiltui ir tiltą pastatyti.

Rūpintis rytdieną niekad nebus anksti.

Tais žodžiais ateikim prie "Nepriklausomos Lietuvos". Iš atokiau stebiu šį vertingą savaitraštį, ir gan ilgas savaitraščio nueitas kelias teikia progą pagalvoti apie Nepriklausomos Lietuvos ateitį. Neimkit mano žodžių duonos ir druskos pasirodymu iškilmų proga. Esu tik skaitytojas. Nežinant reikalių, būklės, kurioje dabar randasi NL/ naudosis toliau šį sutrumpinimą/man rodo, NL pareigojasi būti Montreale ir netolimų apylinkių laikraščiu. Tokią išvadą išsilukštenau iš vėlesnių pasisakymų, iš vadovybės pareiškimų. Kažin? Ar prasminga nors ir ne taip jau gausiai lietuviams apylinkė dėtis ant pečių tokį, sakykim, parapijinį uždavinį. Tarkim atvirai, vargu galima tikėtis ateityje skaitytojų gausėjimo Montreale apylinkėje, jeigu bus apsirėžta tokiu ratu. O jeigu tįmptelėjus pečius, atmetus galvą - pažvelgti toliau, plačiau. Visa Kanada, visas Dėdės Samo žemynas. Pamastyti, pasidairyti.

Tuoju gali sugriebti už sparnų ir tarti: turim mes savaitraščius, politikuojančius, visuomeninius, bendruomeninius klausimais giliai, plačiai užsiėmusius.

Pasukim kiek į šalį, atvirai išsitarim: per daug politikos, pilkos, nusinešiojusios kepamos pavartant nuo vieno šono ant antro, per daug ir ginčų: kas teisėsnis, kas geresnis? Bendruomeninis Jonas ar vlikinis Mataušas, ar altininkas Rapolas? Kas turi geresnius visrakčius laisvės vartams atdaryti? Kas gausesnius būrius sušaukia minėjimais, veiksmo paskaiton? Ar mums vis dar labai gerai, kas buvo labai gerai prieš keliolika metų? Gal perkinkyti arklis, gal naujas dūdas įsigyti, kitokiomis gaidomis paradyti, minėjimų maršus užduoti?

Čia, reik prisipažinti, užduodavau storosomis. Nuo NL nudūdau ir tokia slidžia priešlaikne, kur tik parinkti politikos, visuomeninės veiklos žirgai riečia sprandus - ganosi politinėse

ganyklose. Tuo pat noriu pasakyti: ir mūsų spausdintasis žodis ir mūsų, plunksna atgimdytos tautos žodis gal būtų prigijęs pertikrinimų, pakeitimų dienas? Netrukus ir paties laikraščio leidimas, pripildymas skilčių pasidarys ne vienam nepakeičiamam nešmenė, gal net sunkus jėgų išbandymas. Kai NL persitvarko, apsidairo savam kieme ir tolimesnė aplinkon meta žvilgsnį, derėtų kietai pagalvoti. Jeigu neminėsime "Europos Lietuvio", mes neturime platesniu akiračiu savaitraščio, kuris neprisisitų prie kokių politinių, konfesinių skvernų. Taigi ir tarkim: Štai, brojiai, seserys, kurioje pasvietėje bebūtumėt turime tikrai nepriklausomą, nepartinį savaitraštį Nepriklausomą Lietuvą. Ką apie tai?

Trumpai kalbant, mūsų politinis, kultūrinis veikimas, reikės pakeisti. Arba... mes ir toliau tūpėsime gudrus, išmintingai savam kieme, savimi pasitenkinę, savimi išdidūs.

Prieš porą metų užsimečiau susisiekti su angliškos spaudos šaltiniais, kad ir netolimoj apylinkėje, pasitiravau bibliotekose, vieną kitą redaktorių, žurnalistą. Ir ką gi? Nustebino lietuviško rašto, knygos stiglius.

Dar labiau teko nustebti, kai trečios, penktos kartos lietuvių, grynų ir mišrių šeimų ieško žinių apie Lietuvą, iš Lietuvos bibliotekose, ir kaip mažai randa... "about my parents country Lithuania". Prieš keletą metų išleista "Lithuania 700 years" pamazū atėjo, kartais bibliotekos kėrtėje susigaužusi buvo surasta. Ir surandama. Scranstone sutikau vedusį lietuvių pensininką, buvusį aukštų geležinkelio valdininku, Kivaniš, Elks, masonų veikėją; senatoriams, kongresmanams brangi jo ranka, žodis. Kaip jis nudžiugo suradęs bibliotekoje "Lithuania 700 years". Dar labiau nudžiugo įsigijęs Algio Rukšėno "Day of shame". Ta knyga ne vieną lietuvių, nutolusį nuo Lietuvos pritraukė kaip magnetas. Didžiujasi Kudirkos išvermę, rūpinasi išlaisvinimu. Ir dažnas jį, suradę vieną kitą knygą Lietuvos reikalais, ir toliau dairosi. Bet jų knygų, raštų taip mažai. Taip reikia naujų raštų.

Čia kaip Aizopo pasakėdėje, tenka išvesti moralą: spaudos, knygų, raštų gamybos neatidėkim ne vienai akimirka. Tam darbu ir pasitelkim Nepriklausomą Lietuvą - savaitraštį. Memorandumai, rezoliucijos, 30 metų skambios politinės, visuomeninės konferencijos, posėdžiai gal teks perkošti, persijoti labai tankiu sietu, ne vieną veikėją politiką užsikūlusį politiką dėl politikos, veikėją dėl veikimo teks pervertinti.

Tai kur čia, tamsta, Nepriklausoma Lietuva? O, čia pat. Tokių susimastymų, tokių naujų kryžkelių atsiderime ir bandykim įkurti Nepriklausomos Lietuvos židinį - kultūros, visuomenės savaitraštį. Be partijų, be susižadavimų su kokia nors konfesine organizacija. Ir pabandykim Nepriklausomą Lietuvą plačiam pasauliui pašaukti. Ko mes norim, kur mes einam, kas ta Lietuva - Lithuania, kas tas lietuviai, ką jis rašo, dainuoja, piešia laisvėje, kodėl jis nenori krevlinės vergijos pavalkų.

Liudas Dovydenas

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

S. ŠETKAUS PLIURPALAI

Š/m. "Nepriklausomos Lietuvos" 12 Nr. Ir Gerai ir Blogai skyriuje yra patalpintas S. Šetkaus rašinys "Progresyvieji Lietuviai" jis rašydamas apie juos - Maskvos tarn s visus ateistus lietuvius nori sukišti į vieną sabo ubagišką terbą ir užrišti, kad "progresyvieji" su ateistais jo terboje kartu nutroks. Ką S. Šetkus padarys su "progresyviaisiais" nestajaudinu, bet lietuviai ateistai ir agnostikai į Šetkaus terbą nelys ir jam nepavyks įrodyti, kad lietuviai ateistai padeda mulkinti mūsų tautiečius Rusijos naudai. Ateistai ir agnostikai yra vadinami laisvamaniams. Laisvamaniai buvo pirmieji Tautos žadintojai iš tautinio apsnūdimo. Jie buvo pirmieji kovotojai už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą, sutvarkytą demokratiniams pagrindais. Jie buvo pirmieji Lietuvos kariuomenės kūrėjai ir organizatoriai. Jei ne laisvamaniai, nebūtų mume atkūrę Lietuvos Respublikos. Be laisvamanių nebuvo įmanoma praveisti žemės reformą, nes į Dievą tikintieji, tik vilkosi paskui

laisvamanius, jie nenorėjo skirtis nei nuo caro, nei nuo dvaro. Dabartiniai laisvamaniai eina savo pirmųjų pramintomis pėdomis - atstatyti laisvą nepriklausomą Lietuvą. Lietuviai laisvamaniai nesidairo nei į Kremlį, nei į Vatikaną, o žiūri tiesiai į Gedimino kalno pilies bokštą. S. Šetkus į Dievą "tikintieji" per Vatikano "plyšius" Lietuvą stumia į rusų komunistų nasrus. Štai kokius pliurpalus S. Šetkus apie ateistus rašo: "Reikia atsiminti, kad yra ir kitų atvejų, kurie padeda Rusijai mulkinti mūsų tautiečius ir išnaudoti jų tautiškumą. Kaip kitose tautose, taip ir mūsų tam tikras procentas yra ateistinių pažiūrų žmonių, o to, bent iki pastarojo karo, daugelis lietuvių negalėjo toleruoti. Atrodė, kas netiki į Dievą, tas jau nėra nei žmogus, nei lietuvis ir jam mūsų tarpe vietos nėra. Rusai gi skelbė priešingai ir todėl ateistiniams lietuviams padarė lyg užuovėją". Tokius pliurpalus ir melą gali rašyti tik toks žmogus, kuris neturi nei proto, nei sąžinės. S. Šetkus savo rašinį apverčia visą dabartinę išvė-

jos padėti aukštyn kojomis. Yra labai negražu savo nuodėmes primesti kitiems, o kitų nuopelnus pasisavinti. Daugeliui mūsų yra gerai žinoma, kad išskyrus brolius lietuvius protestantus, lietuviai į Dievą tikintieji yra labai išnaudojami. Romos katalikų bažnyčia arba geriau pasakius kleras, lietuvių tautiškumą išnaudoja savo naudai, kaip tai: atiminėja lietuvių prakaity uždirbtus pinigais pastatytas bažnyčias, klebonijas, mokyklas, kapines, vienuolynus ir t. t. Lietuvių tautiškumo vardu buvo išleista šimtai tūkstančių dolerių, kaifurios nieko nepasitarnauja, lietuviškumui. Yra statomi visoki kultūros židiniai, centrai, į kuriuos lietuviai neturi jokių teisių, viskas priklauso svetimiesiems. Per bažnyčias iš lietuvių milijonai dolerių surenkami ir mokesčių pavidale, kiti milijonai dolerių tautiškumo vardu surenkami iš pomirtinių palikimų. Kur ir kada mūsų tautiškumą yra išnaudoję ateistai, kaip jie padeda Rusijai mulkinti mūsų tautiečius? S. Šetkus savo rašinį kalba nesąmonės. Jis rašo, kad iki pastarojo karo

PANORAMA

GERA KALBA

Munchene, Vokietijoje išeinąs "ABN Correspondence" praeitų metų lapkričio-gruodžio mėn. Nr. 6 ir š/m. sausio-vasario mėn. Nr. 1 vėl išsidėjo visą eilę labai įdomių straipsnių, nurodančių ir nepersitvėrusių sovietų pastangas įpiršti jų siūlomą "taiką" betkuria kaina.

Laikraštis išsidėjo ir Dr. J. Kaškelio straipsnį "Life in Lithuania under Russian Occupation". Atrodo, kad tai jo kalba, pasakyta praeitų metų rugpjūčio mėn. Londone įvykusioje ANB konferencijoje. Dr. Kaškelis tarp kitko pradėjo savo kalbą: "1940 m. kalpo pasėkoje susitarimo Sovietinės Rusijos ir Hitlerinės Vokietijos, apgavystėmis ir jėga, sulaužius padarytas sutartis, kurios pripažintos šventomis viso civilizuoto pasaulio /Taikos Sutartis su Maskva 1920 m. liepos 12 d.; Nepuolimo Paktas, pasirašytas su Maskva 1926 m. rugsėjo 28 d., niekuomet neatšauktas nė Lietuvos, nė Sov. Sąjungos, Agresijos Apibrėžimo Konvencija iš 1933 m. liepos 5 d., kurioje valstybės pareiškė, kad "nė jokia politinė, karinė ekonominė ar kitos rūšies priekabė neturi būti pasitelsta agresijai"; Tarpusavio Paramos Paktas iš 1939 m. spalio 10 d., kurį sovietų vadai užkrovė Lietuvai ir kurie patys tą paktą jau po 8 mėnesių sulaužė, okupuodami Lietuvą, Latviją ir Estiją. Nuo ano laiko lietuviai, nežiūrint skausmingų žaizdų, neustoję vilities atgauti nepriklausomybę ir niekad nepripažino jėga uždėto komunistinės Rusijos imperialistinio režimo".

Tuoju po 1940 m. invazijos, Lietuvoje pradėjo organizuotis pasipriešinimo pagrindis ir, kai 1944 m. Sovietų Sąjungos armija vėl užtvindė Lietuvą, spontaniška pasipriešinimo revoliucija išsiveržė visame krašte. Visas pasaulis žino apie tragišką lenkų pasipriešinimą Varšuvoje, bet visai mažai

arba nieko nežino apie nemažai heroiską lietuvių kovą 1944-1953 metų laikotarpyje, apėmusią visą Lietuvą per tėtisius 10 metų, kurią sovietai galop jėga užgnaužė".

Toliau Dr. J. Kaškelis taip išvedžiojo: "Varšuvos sukilėlius vokiečiai traktavo kaip reguliarią armiją ir, jei jų paėmavo ir nelaisvę, juos traktavo kaip karo belaisvius. Tuo tarpu panašūs Lietuvos sukilėliai sovietų buvo traktuojami kaip "banditai"; kovose žuvusiųjų partizanų lavonai buvo mėdomi miestų ir miestelių aikštėse minčių paniekai; žuvusiųjų giminės sunaikinti ar ištremti; jų namai sudeginti ar nugriauti. Neskaitant išvežtųjų ar nužudytųjų partizanų giminčių, lietuvių laisvės kovotojų skaičius, kurie su ginklu rankoje kovojo prieš dešimteriopą priešą, ginkluotą tankais ir lėktuvais, pasiekė nuo 25 iki 30,000 žmonių. Mažai 3 milijonų lietuvių tautai tai reiškia, kad 1% visų gyventojų buvo išnaikintas tose kovose. Šis nuostimtis net dvigubai didesnis, negu žuvusiųjų, vokiečių skaičius II Pasaulinio karo metu. Herojiškas lietuvių 1944-53 m. pasipriešinimas, tragiškas ir beviltiškas, mažai žinomas Vakaruose ir nesusilaukęs jų paramos, Lietuvos istorijoje bus įrašytas kaip ryškiausias pavyzdys, ką gali padaryti kad ir mažytė tauta, siekdama laisvės ir nepriklausomybės".

Toliau Dr. Kaškelis sako, kad nuo sustabdymo aktyvių kovos veiksmų prieš okupantą, lietuvių tauta išėjo į tylią ir pasyvią pasipriešinimą. Nepraleidžiama jokios progos, kad parodyti, jog lietuviai neprarado laisvės troškimo. Tai rodo, kad ir Vėlinių progą kapinėse prie žuvusiųjų kapų uždegamos žvakutės, giedamas tautinis himnas, nors okupantui budriai sekant ir net areštų nebojant.

Kaip toliau sakoma, po Stalino mirties okupantai šiek tiek pakitė taktiką, ėmė

slaptai tautinių kadro stiprinimo taktikos, stengdamiesi išsilaukėti sau patikimus visų rūšių kadrus, ir daliai atšaukdami iš vadovaujančių postų atsibacčiusius rusų pareigūnus. Net ir rusų pareigūnų šeimų dalis buvo grąžinta namo. Tačiau, nežiūrint to, po priedangą ekonominę ir industrinę įrengimų, jų kadro didelę dalį sudarė rusų tautybės žmonės, kurių Lietuvoje šiuo metu priskaitoma tarp 300 ir 400,000 asmenų, kas sudaro beveik 10% visų Lietuvos gyventojų. Šie rusų atėjūnai užėmė vietą lietuvio gyventojų, kurie buvo deportuoti į Sovietų Sąjungos vergų stovyklas arba priversti išsikelti į Sovietų Sąjungos plotus "savo noru". Sekant 1959 m. surašymą, apie 175,000 lietuvių gyvena už savo tėvynės ribų /Sovietų Sąjungoje/. Procentiniai imant, išvedžioja Dr. Kaškelis, lietuviai savo krašte sudaro tik apie 80% visų gyventojų. Latvijoje dar blogiau - ten latviai tėra tik 56,8% nedidelė dauguma; neką geriau ir Estijoje - ten estai sudaro tik 64% visų krašto gyventojų. Lietuvos didesni miestai, kaip Vilnius, Kaunas, Klaipėda - jau tapo iki 50% rusifikuoti.

Dar toliau Dr. Kaškelis rašo apie Romo Kalantos suideginimą ir iš to kilusias pasekas, apie lietuvių į Turkiją nuskraidintą lėktuvą, apie nepasisekusį Simo Kudirkos "šuoį į laisvę" ir kitokių lietuvių pasipriešinimus, siekiant laisvės ir nepriklausomybės.

Baigdamas savo kalbą, Dr. J. Kaškelis rašo apie Lietuvos sukolchozinimą, apie komunistinės sistemos indoktrinaciją ir visokias pastangas Lietuvą surusinti. Pavyzdžiui, rašo jis, lietuviams Lietuvoje jau nebeleidžiama savo krašte vadinti "tėvyne", bes po žodžių "tėvyne" yra suprantama visos plačiosios Sovietijos sąvoka. Ji savo gimtąjį kraštą jie jau privalo vadinti "tėviške", kas lietuvių kalboje reiškia tik gimtąjį sodžių, kaimą ar netgi ūkininko sodybą. /ab/

daugelis lietuvių negalėjo ateistų toleruoti ir jam atrodė, kas netiki į Dievą tas nei lietuvis nei žmogus nėra. Kas buvo tie daugelis lietuvių, kurie ateistų negalėjo toleruoti? Tai tik tokie, kurie mito iš svetimo prakaito ir gal toks kaip S. Šetkus, kiti visi toleravo. Laisvamaniai yra garbingi Lietuvos sūnus ir dukros, jie Amerikoje lietuvių tarpe mūžiniškus darbus sukrovė ant Tėvynės aukuro, išlaikymui lietuviškos savivarbos. Lietuvoje nevienas paaukojo savo gyvybę, bekovodamas su raudonarmėčiais už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. - S. Šetkus tokius žmones laiko, nei žmonėmis, nei lietuviais. Kodėl? Kodėl jam taip atrodo? Kodėl jiems mūsų tarpe negali būti vietos? Lietuvos nepriklausomybės laikais Lietuvoje laisvamaniai buvo susiorganizavę "Etinės Moralės Draugiją". Tai draugijai priklausė daug garbingų Lietuvos sūnų ir dukrų. Tai draugijai vadovavo garbingas Lietuvos sūnus - Aušrininkas Dr. Jonas Šliupas. Draugija turėjo savo laikraštį "Laisvoji Mintis". Draugija turėdavo savo konferencijas, piliečių tarpe skatindavo etinę moralę ir meilę Lietuvai. Lietuvos Nepriklausomybės laikais, R. katalikų draugija turėjo nepaprastą galį valdžioje, laisvamanius perse-

kirodavo ir jų daug skaudžiai nukentėjo. Stasys Mislulis Edmonton, Alberta.

VIS DĖLTO PAAIŠKINKIT,

"NAUJIENŲ" balandžio 10 d. 1974 m. Nr. 85ALT INFORMACIJOS skyriuje pasakyta, kad Kanados lietuvių susekė eilę asmenų, kurie okupantų užverbuoti agentai ir stengiasi išvilijos lietuvių skaldyti, kiršinti, beto pranešinėja okupantų įstai-goms apie išvilij lietuvių veiklą ir panašiai.

Jeigu tokie dalykai susekti, tai kodėl nepasakoma kas kur ir ką susekė. Pasakykit aiškiai susektus reiškinius, tai bus galima jų apsisaugoti. Gi toks abstraktus pasakymas prilygsta tik paprastam pasikolijimui, o suinteresuoti lietuvių kiršinimu kaitik pasinaudos inkriminų visai nekaltus žmones. Jei ištikrųjų tokie susekimai būtų būvę, tai kodėl Kanados lietuvių laikraščiai apie tai nieko nerašo? Tokie dalykai negali būti sleptami ir negalima pasitenkinti abstrakčiais pasakymais. Prašoma aiškumo!

J. Seibutis St. Catharines, Ont.

P.s. Nesimegime kalbėti Kanados visų laikraščių vardu, bet NL-vai nėra žinomi jokie reiškiniai apie Kanadoje susektus okupantų agentus. Jums nurodyti tokius agentus turėtų "Naujienos", jeigu jos yra ne už lietuvių skaldymą bei kiršinimą - vienus prieš kitus...? NL-

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LIETUVIŲ KALBOS KILMĖ

RAŠO: J. Benius.

Tokla pat antraštėje pasirodė "Tėviškės Žiburiuose" (Nr. 7, 1974 dr. Juozo Zaranikos straipsnėlis, bandęs įrodyti baltų ir sanskritų kalbų giminingumą).

Nežinau, kokioje srityje šis mūsų inteligentas yra įgijęs daktaro laipsnį, bet jo straipsnyje neparodoma tos išminties, kuri turėtų slėptis po šiuo titulu.

Visų pirma, jis remiasi gyval sausos, išimtinai rašytinės istorijos gerbėjų mokyklos išvedžiojimais, pvz., kalbėdamas apie "germanus" sako, kad "gotai, vandalai, longobordai, burgundai, yra visi išmire". Tai didelė abejonė? Neatrodo, kad tokie išvedžiojimai sutaptų su archeologija ar kalbotyra, ypač kalbant apie kašubus, vendus ir kitus.

Antra, lai mūsų inteligentų tarpe (įskaitant ir Dr. J. Z.), kyla klausimas apie sanskrito ir lietuvių kalbų giminingumą, automatiškai cho-

pripažįstama, jog "yra šio kio toklo panašumo", bet skubinama pridurti, kad visose indoeuropiečių kalbose galima rasti bendrų žodžių, todėl netenka tuo labai stebėtis ir daryti platesnių išvadų.

Šitaip tema pati nugaišta, vos teprasidėjusi, nes nei kalbėtojas, nei klausytojai nežino, ką dar bepasakyti. Malonėlė tampa atliktai pagal šveitišalių kalbininkų (ypač pangermanistų Brugmano, Leskien, Hirto ir kt.) mums įkalta įsitikinimą, kad aptikus sanskritė bendrų lietuviams žodžių, reikia į juos tikt ranka numoti, nes tai "paviršutinis sutapimas". Dr. J. Z. pateikia (kito Dr. P. Joniko) minėtą Hirto pareiškimą: "Yra anekdotas, dėl kurio tikrumo aš (Hirtas kalba) pats Lietuvoje buvau klausiamas: esą, sanskritistas P. V. Bohlenas buvęs atvykęs į Lietuvą pasikalbėti su ūkininkais sanskritiškai ir jie jį supratę..."

Bandykite šį argumentą pritaikyti sąžiningai, beti-

rlant ir kitas kalbas, pvz. lyginant italų ir ispanų: signo - re - senor, casa - casa, addio - adios, bene - bien, perche - porque, sobero - sobrio, grazie - gracia ir t. t. Nekreiptume dėmesio - juk tai tik paviršutinis sutapimas.

Argi rimtas mokslininkas gali išdrįsti šitaip save apsiuokti (įskaitant ir Dr. J. Z.)? Tuo tarpu dar ne. Tokiais atvejais elgtamasi atsargiau. Bėgama slėptis plačiausiame mamytės (tarlamos visų arių tautų bobutės) sljone. Indoeuropiečių pamirėjimas diskusijose (kaip ir šitime rašinyje) visada įrodo jog mums priešiškas kalbininkas priėjo liepto galą ir užsibarikadavo tvirtovių tiertovėje...

Čia patariame paskaityti Č. Gedgaudo "Mūsų Praeities Beieškant", kur tas mūsų proistorikas ir kalbininkas pateikia šimtus pavyzdžių, vien tik sanskritui ir mums bendrų žodžių, kurių nėra nei vienoje kitoje tų "indoeuropiečių" kalboje. (ž. p. p. 188-194). Tuo būdu, kaip supuvęs lapas rudens, atkris argumentas, jog akmuo, jvas, banga, molis, šešėlis, o ypač ta nevykusi mater (gal geriau moter) iš mums priklauso tik todėl, kad jie randasi ir pas tuos nelaimingus "indoeuropiečius", neturėjusius net savo "protėvynės". Ne ir ne. Č. Gedgaudo paduotų žodžių nerasite ten - jie yra išmintimi tik mums ir sanskritui.

Abiejų kalbų struktūra visiškai ta pati, paprasčiausios šaknys, priedėliai ir žodžiai tos pat kilmės ir rūšies, sako prof. ROSMA GRISLE, latvių kalbotyros instituto dekanas. Jam atsiranda netikėtų pritarimų, - net iš Varšuvos Universiteto, kaip dr. TAMAROS BUCH...

Tuo tarpu, pasaulinė įžymenybė prof. TYLOR yra dar kategoriškesnis: "Lietuviai turi daugiausia pagrindo atstovauti pernykštai Arių tautai, nes jų kalbą parodo mažiausiai fonetinių ir gramatinių kitinių, kurie įvyksta, kai kitataučiai perima sveti-

mą jlems kalbą". Ar ne puikus mūsų senovės pripažinimas?

Toliau, cituodami svetimas "nepartines, neužangažuotas" nuomones, atrandame tokią: "Galėtume visai teisingai pasakyti, kad Vedų Giesmės (epos) sudaro dvi giminingas literatūros mases papildančias viena kitą "(Prof. Čaterdži, anksčiau cituotoje knygoje, "Baltų dainų grožis" skyriu-

je). Pagaliau 1968 m. Vilniaus Un-to prof. R. MIRONAS išleido porą labai svarbių ir vertingų darbų, įrodančių abiejų kalbų daiktavardžių linksniuotės identišumą, ir daugelio kitų gramatinių lyčių. Šį kartą nepatingėjo pateikti ir keliasdešimt išpūdingų pavyzdžių...

Išvadoje supraskime, kas tebevyko ir tebevyksta prois-torėje ir kalbotyroje. Kodėl mūsų senoviškiausie karaliai pravardžiuojami "gaujų vadukais", jų pilys virsta "kalneliais", o mūsų kilnioji tauta gauna "barbarų" titulą? Kodėl, pagaliau, kryžiuočiams yra taip svarbu iš mūsų pasimestusio būrelio kartu su širdimi išplėsti ir brangiausią dar tebeturimą palikimą - kalbą, užteršiant ją svetimybėmis ir bandant ją atiduoti išgalvotiems, pabrėžti iš galvotiems "indoeuropiečiams"?

Didysis falsifikatorius BO-PPAS, išradęs būdą išsisukti iš tos nemalonios padėties, jog pasirėmus mūsų kalba galima paaiškinti senoviškiausias kalbines lytis, sugalvojo (ir vėl pabrėžia iš savo galvos) nebuvusią "prokalbę" ir neegzistancią "protautę". Bet jo uoliausias ir gabiausias pasekėjas K. BRUGMAN jau buvo priverstas šitaip prisipažinti, jog jų buvo nuelta ligi absurdo.

Tačiau mes vadiname indogermanų protoirę ir prokalbę, yra labai plati ir neapibrėžta sąvoka. Ypatingai čia reikia pabrėžti, jog mūsų sukurto proindogermanų pagrindinės lytis, kartu suėmus, nesudaro kokios nors kalbos, kuri būtų buvusi kalbėta kokio nors etninio uždaro

AL-GIMANTO

LINKSMOJI IŠEIVIJA

Jei kam nors ateity bus įdomu paanalizuoti išelviškąjo gyvenimo plonybes, tikrai bus nemaža nustebimo išitikinus, kad politinė emigracija (ar ne taip norėtume save vadinti?) vedė netik ištaigingą, bet ir labai linksną gyvenimą. Daug gerta, nemažiau šokta ir visokeriopai lėbauta. Galima tarti, kad neliko neviena, net ir pati mažiausioji proga, neišnaudota: baliukai, baliiai ir puotos sekė viena kitą, susidarė savotiška priešingybė. Iš vienos pusės liūdima ir sunkiai pergyvenamas tėvynės netekimas, apie tai nuolat bandoma parodyti ir įtikinti svetimuosius, o iš kitos pusės žaidžiama ir linksminamasi, negailint nei sveikatos, nei energijos, nei lėšų. Tuo metu ir paprastoji žemė turbūt netaip sunkiai jaučiama...

Mūsų tarpe dar vis neturima vienodos nuomonės, kada tinka šokti ir kada ne. Kaikur po vasario 16 minėjimų ruošiamas pasišokimas. Kiti dėl to pyksta, girdi, tai tautinio susikaupimo, lyg ir gedulo diena, kurios programoje neturėtų rasti vietos šokiai. Dar kitų nuomone, principe, vasario 16 yra džiaugsmo diena, džiaugsmo šventė, kurią ir derėtų kiek galint linksniau ir trankiau atšvęsti.

Tuo tarpu mūsų jaunieji, niekad neišgyvenę namų ir tėvynės netekimo, jau visai kitaip žvelgia į šį reikalą, kuris švis jiems nekelia jokie problemų ar klausimų. "Kada noriu verkti, kada noriu šoku." Atimkite iš lietuviškųjų jaunimo stovyklų, studijų dienų ar suvažiavimų pramoginį-socialinį momentą, šokius, vargu ar bent pusę jų atvyktų.

Paskutinio karo metu, naciai savo kontroliuojamuose kraštuose, įstatymo kėlu buvo uždraudę šokius. Atsleik, kol kovos lauke liejamas vokiškas kraujas, iš pagarbos kasdien žūstantiems, sustabdomos triukšmingos linksmybės, kurių tarpe šokiams skiriama ne pati paskutinė vieta.

Išlvičiai, suprantama, nėra reikalo testuoti vokiečių Reicho tradicijas. Yra, pagaliau, pasibaigęs karas... Beje, palaukite, yra mūsų tarpe galvojančių, kad karas nėra baigtas, kad išelviai ir toliau yra kovos padėty prieš sovietiją... Šioje vietoje tad ir susimaišo mūsų kortos. Juk karui vykstant (tiesioginiam ar kitokiam) gal ir būtų nepatogu perdrąsiai ir pertrankiai linksmintis. Kaikas čia gali įžvelgti bendrosios kovos principų išdavimą ir kovos priemonių minkštėjimą.

Reiškia, nebuvo ir, greičiausia, nebus vienos ir vieningos nuomonės tų visų linksmybių atžvilgiu. Būtų pravartu pastebėti, kad ir tėvynėje pasilikę nėra jau taip labai abejingi žaismui ir pramogai. Iš privačių laišku, iš tenykštės spaudos ir ten viešėjusių išpūdžių sprendžiant, esamų galmybių ribose, švenčiama, linksminamasi. Pirmoje eilėje, aišku, didžiausias dėmesys skiriamas šeimyninio pobūdžio šventėms. Gyvenama, maždaug su šia diena, nes kas žino, ką atneš sekanti.

Taigi, linksminamasi šiaupus ir anapus. Tuo pačiu, atrodo, nei vieni, nei kiti, dėl to pirštų nebedo. Laukti, kad kas nors ims ir išleis bendras ir visus saistančias taisykles, būtų beprasmiška. Tad ir liekasi visa po senovei ir ne-kintamai gersime, dainuosime ir šoksime, ir šoksime...

PRIEŠ 28 METUS

Pr. Alšėnas

Prieš antraštėje nurodytą glėbį metų tremtyje, Vokietijoje, buvo atkurta Lietuvių Žurnalistų Sąjunga. Tame suvažiavime teko dalyvauti ir šias eilutes rašančiajam. Kas ten suvažiavime buvo ir kaip ten buvo - atmintinai bebesiryztu dėstyti, tačiau nurodžiusi savo paties straipsnio, atspausdo "Minties" dienraščio Nr. 32, 1946. III. 24. raideje, mintimis, su klausukline antrašte: "Ką veikia mūsų Žurnalistų Sąjungos valdyba?" Tenai rašoma:

Veik prieš 28 metus laiko, t. y. pernai 1946 m. / gegužės 11 ir 12 d. d. / mūsų tremties žurnalistai padarė "sulėkimą" Hanau mieste, kuris yra turtum tos zonos DP sostinė, nes visų profesijų žmonės, kurie tik nori "sulėkti", vis sparnus suka Hanau link...

Suvažiavusiems ten buvo paklšta užpildyti "nustatytos formos" blankeliai, kuriais, buvo konstatuota asmenų priklausomumas "plunksnagraužių klasei".

Po įžanginių ceremonijų, pasakytą nemaža kalbų, kurių vienos buvo gražesnės, turtlingesnės, tiesiog, graudžios, kitos jau ne taip dailiai aptašytos, na, žinoma, ir atelgta Žurnalistų Sąjunga.

Į Suvažiavimą iš visų Vokietijos zonų, / išskyrus, žinoma, tik rusų zoną /, buvo suvažiavusi gana "tiršta".

Dalyvių tarpe turėjome progą pamatyti visus savo kolegas, kurių daugumą bebuvom matę tik Lietuvoje. Jų tarpe buvo gerokas skaičius senų / gal net žilų ir praplakusių / žurnalistų, buvo ir jaunėnių. Jų visų veidai žinoma, nebebuvo tokie skaisčiai ir raudoni, kokius juos matydavom Kaune pas Konradą ar Vilniuje pas Rudnį. Tremtis buvo uždėjusi savo antspaudą, bet vistiek jie buvo mums mieli, savi, seniai matyti ir pasiilgti...

Taigi, vien susitikimo motyvais remiantis, suvažiuoti verta, o čia dar atkuriama mūsų Žurnalistų Sąjunga.

Tokia kryptimi aiškinant suvažiavimo reikalingumo klausimą, taip ir nebetenka kalbėti, ar tas suvažiavimas buvo naudingas, ar ne.

Į Sąjungą automatiškai įrašyta keliasdešimt senų narių ir keliolika susirinkimas priėmė iš jaunųjų tarpo. Be to, eilė asmenų užskaityta nariais - kandidatais.

Po to išrinkta valdyba, taip pat surinktas nario ir įstojamas mokesčiai, na, o valdyba - pasižadėjo dirbti...

O darbo užsimojimui nebuvo jau tokie maži. Pirmą pradžiai nutarta greitu laiku atspausdinti Sąjungos įstatus ir išsiuntinėti visiems nariams, aprūpinti narius Sąjungos liudijimais, stengtis pradėti leisti Sąjungos organą - laikraštį, išleisti žurnalą, lietuvių Sąjungos metraštį, įpareigoti, ypač senuosius Sąjungos narius, savo rašiniams aktyviai remti mūsų tremties spaudą ir t. t.

Išsiskirstydami į savo gyvenvietes mes, žinoma, palinkėjom valdybai "gero vėlo" naujuose darbo užsimojimuose ir išsiskirstėme su viltimi, kad "Mašina užsuka ir veiks"...

Deja, jeigu nepamirėjus Sąjungos v-bos suruošto dar vieno savo narių "skryningo", taip ligi šiol apie jos darbus ir nieko negirdėt. Mat, po gero pusmečio, nariams buvo išsiuntinėta dar po vieną anketą ir paprašyta prisijusti, dargi, po laikraščio iškarpa su nario "pavyzdiniu" straipsniu.

Iš to atrodytu, kad Žurnalistų Sąjungos valdyba pati visai tremties laikraščių neskaityto... / Na, jeigu kuris iš laikraščių komplektų nerenka - tai taip ir sveikas dingęs - Sąjungos nariu nebūsi... /

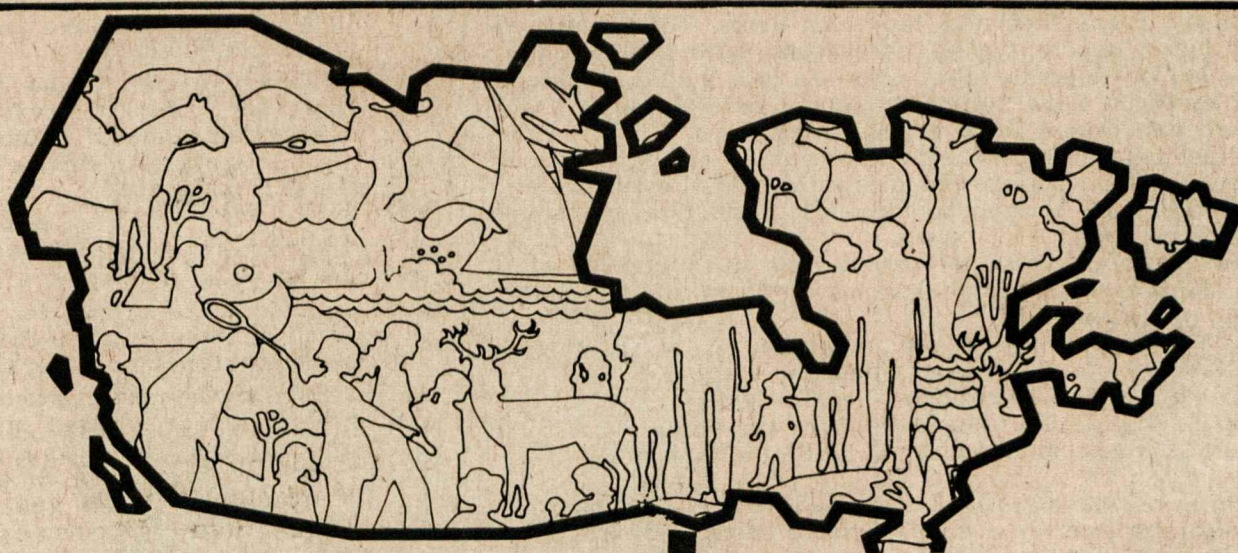
Po kurio laiko Sąjungos valdybos pirm. Dr. J. Pajaujis išplaukė "Dėdės Samo" žemėn, o likusieji Valdybos nariai nerado reikalo spaudai netgi painformuoti, kas liko jo įpėdiniu ir kas perėmė pirminko pareigas...

Gyvenant tokiose sunkiose sąlygose, žinoma, kažko ir negalima buvo nuveikti, bet dalis užsimojimų - vis dėlto galima buvo ištesėti.

Pavz., užsīmota buvo atspausdinti Sąjungos įstatus, tas galima buvo įvykdyti / nors darbas ir nėra pelningas /; nariai, jeigu jie buvo susirinkimo priimti ir nario mokesčių sumokėjo - turėjo gauti Sąjungos nario liudijimus, kaip buvo nusistatyta. Žinoma, tūlas iš valdybos narių gal pasakys: "O kam nariai liudijimas, - jis ir taip žino, kad Sąjungos narys"... Bet, aš pasakyčiau, kad toks liudijimas vis dėlto reikalingas.

(Nukelta į 5 psl.)

1974. V. 21

Kanada – Jūsų šalis. Aplankykite bent dalį jos šią vasarą.

Sveiki, atvykę į šį kraštą – Kanadą. Tai šalis, kurią laikote sava. Tai šalis, kurią parinkote ateinančiom kartom. Ji laukia Jūsų. Dabar.

Aplankykite šią vasarą kurią nors Kanados dalį ir pamatykite jos grožį – ežerus, sruonias upes, masyvius kalnus, miškingus parkus, auksines prerijas, klestančius miestus bei ramius kaimus. Atsekite Kanados praeitį, lankydami gausias istorines vietas.

Nureikia keliauti labai toli nuo savo namų, kad visa tai pamatytumėt. Pažinę kurią nors Kanados dalį, pažinsite ir savo pačių dalį.

Canadian Government
Office of Tourism

Office de tourisme
du Canada

KULTŪRINIS PUSLAPIS

ŽIBĖJO SKAUČIŲ VAIVORYKSTĖ

Salon de la Femme, Place Bonnaventure mugėje, mūsų skautės labai imponuojančiai pasirodė ir kultūringai atstovavo savo projektą ir lietuvių tautodailę. Pakviestos dviems dienoms – paprašytos Imigracijos Pavilijono dar vienai dienai – užintrigavomis naujai ateinančius, juostų, gobelenų audimų, gatavais darbais ir komentarais.

Joms talkininkavo A. Keršienė, demonstruodama lietuviškų margučių dažymo būdus, jaunoji skautukė Karutė Čičinskaitė – skutinėjimus, o O. Rudžiauskienė – šaundinukų gamybą.

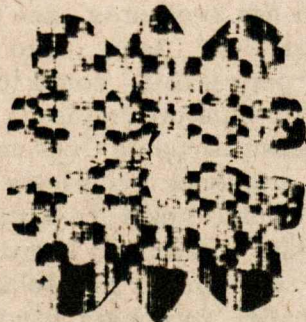
Atsilankė ir imigracijos ministeris Bienvenue. Jam mūsų skautės įteikė D. Staškevičienės pagamintą lietuvišką lėlę Etninių Grupių Komiteto vardu. Simpatingas ir gerai informuotas pranešėjas beveik tik atidarydavo ir uždarydavo lietuvių dieną, nes visi kiti komentarai buvo atlikti skaučių ir židinio moterų. Skyriaus direktorius ir pranešėjas gavo po margutį dovanų.

Visi, publika ir organizatoriai, lietuvių grupę sveikino ir gyrė. Ar ne ironija? Lietuviai juk po karo, jau 25 m. imigracijos duris retai paklabena...

Neseniai, skaučių dėka, įvyko labai įdomus ir gerai pasisekęs kultūrinis vakaras – dalyvausiant dail. A. Tamošai – čiu su paskaita ir skaidrėmis. Skautės ta proga išsta-

tė ir savo audžiamus gobelenus bei juostas. Atsilankę gyval domėjosi, klausinėjo, žiūrino po kelis kartus ekspozicijos ir nenoromis skirstėsi.

Daugelis stebėjosi, kad skautės išdrįso užsilaikyti tokiam dideliame projektui. Tenka tik džiaugtis jų entuziazmu nes pats laikas į užsiėmimus įtraukti, gal kartais ir mūsų pačių nedavertintą tautodailę.

PALIKIMAS

Bal. 20 d. į Calgary atvykę Hamiltono Lietuvių Dramos artistai, vadovaujami E. Kudabienės sugebėjo per vieną vakarą pavaizduoti tris Lietuvos gyvenimo laikotarpius. Kriščiūnų bei skverbiantis i Lietuvą, karaliui Mindaugui teko apsispręsti ar žūti ne-lygioj kovoj su Kalaviūnų ordenu, ar taikytis prie naujų

laikų ir priimti krikštą ir tuo pačiu naują visuomeninę santvarką. Staigus Mindaugo posūkis nebuvo visų lietuvių vienodai supastas ir jam teko žūti tarpusavio kovose. Jo mirtis Lietuvos istorijos eigą sustabdė 200 metų, ir dabar dar lietuvių netiesioginiai tebejaučia to įvykio pasekmes. Mindaugo tvirtinimas: "Lietuva – tai mes patys", tebeturigilia prasmę ir šiandien.

"Gulbės giesmė" valdžiamas Lietuvos likimas po 300 metų (16 šimtmečiu). Gediminaičių alnis, Zigmuntas Augustas Lenkijos ir Lietuvos valdovas, vedyboms bandė stiprinti savo valdžią. Jo antrajai žmonai Barborai, Lietuvos didžiūno Radvilos dukrai, nepavyko paveikti valdovo. Lenkų ponams spaudžiant ir Karalienei Bonnai pritarant, po Barbaros tragiškos mirties, karalius Zigmuntas Augustas atidavė lietuvių užkariautas žemes – Voloniją ir Podoliją Lenkijai ir tuo prasidėjo pradžia Lietuvos savarankiškumo žlugimo.

Trečiasis vaizdelis "Šiapus Uždangos" buvo iš kasdienio žmonių gyvenimo. Čia jau ne karaliai ar didžiūnai lėmė žmonių gyvenimą, bet patys žmonės. Jų pastangos išsinaupioti iš gyvenimiškų smulkmenų kėlė juoką žiūruose. Lietuviško kaimo gyvenimo vaizdai buvo labai vistems suprantami, negu rimtos istorinės dramos. Sekminių vainikas "Ir" Dr. V. Kudirka" būtų įmanomi pastatyti ir savo jėgomis, jeigu būtų galima gauti tekstai.

Tai pirmas kartas, kai Kanados vakarų lietuvių gavo pamatyti lietuvišką vaidinimą geroje scenoje ir ilgai prisimins pavaizduotus charakterius. Artistai scenoje jautėsi laisvai ir aiškiai visur buvo jaučiama režisūros energinga ranka. Jaunujų artistų pasirodymas su anglių kalbos vaidinimu buvo žiūrovų labai rimtai priimtas, veiksmui pasi- baigus publika net pamiršo paploti. Džiugu, kad Kanada ėmė remti visa kas gera randama savo gyventuojuose, ne žiūrint iš kur ir kada jie atkeliauja!

A. Kaziūnas

TRYŠ IŠTRAUKOS

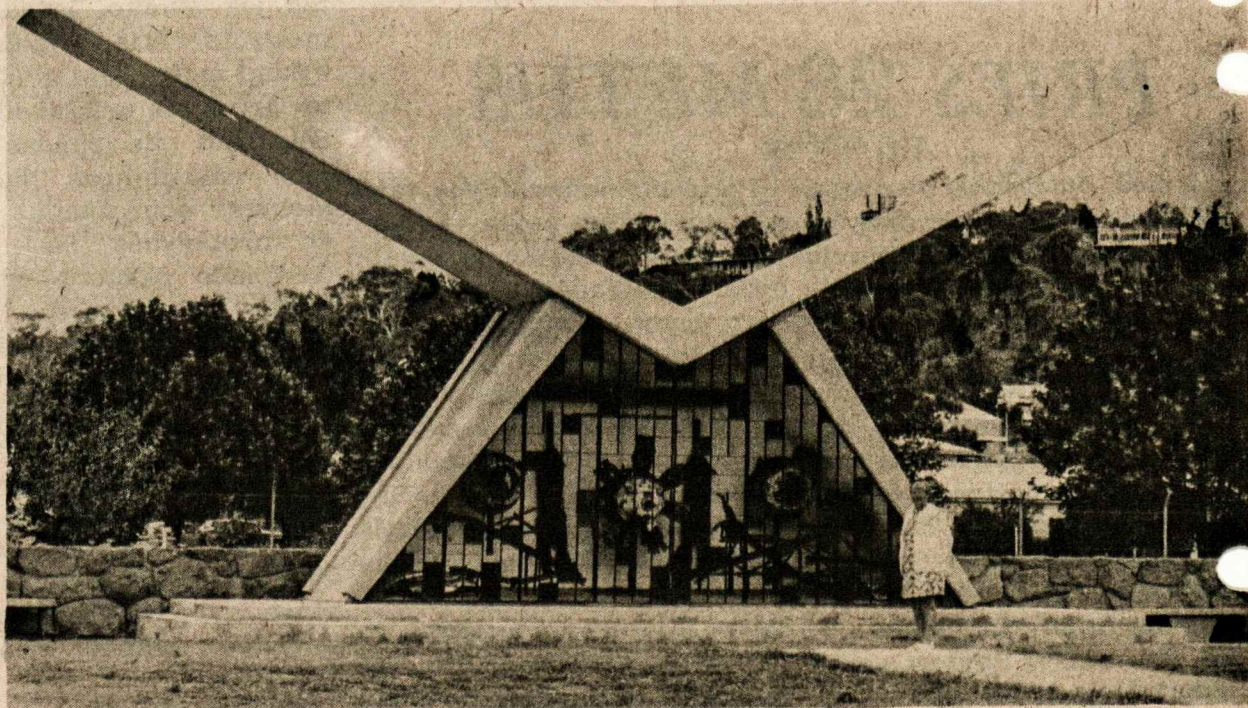
Kažin ar ateis kas? – balsai nepasakomos klausimas rengėjų mintyse ne kartą blyktelėjo. Juk, pavasarėjant,

Montrealio savaitgaliui vis – tuos sunkumus neblogai įžada ką nors ypatingo. Tik veikė.

užsibaigė Velykų stačios išlūmės, vienas po kito busimoms nuotakoms "dovanų lietuvių" valvorykštės skaučių grupės projekto pristatymas, parodė ir dail. A. Tamošaičio paskaita – na, ir dabar vaidinimas! Lietuvio autorius, jaunų scenos mėgėjų iš Ročesterio pastangomis surepetuotais ir Montrealio ateitininkų pakviestas Palikimas – pasirodė Aušros Vartų Parapijos scenoje. Ir nebuvo ko nuogaustauti, nes žmonių prisirinko daug, – scenoje dalyvių apie 15. Galia, kad dalis lyntarėčių buvo išvykę groti į Torontą – jų linksmų veidų daug nuoširdžių momentų.

nesimantė. Nuoširdūs ir simpatiški, kai kurie gana drąsiai laikėsi scenoje ir pastarodė beturį aktorišką gyslelę. Išmoko nemažai teksto, liaudirbti, atvykti į Montrealį vienas kitas matosi, daug laiko įdėjo ir visokiems ne taip dažnai vartojamiems žodžiams išmokyti, o gal ir paprastai žodžiai buvo jau jų pačių retai bevartojami. Tačiau, atgyvindamas Montrealio pilytelėjo. Juk, pavasarėjant,

Po spektaklio jaunimas šoko, būriavosi ir dainavo, čių retai bevartojami. Tačiau, atgyvindamas Montrealio pilytelėjo. Juk, pavasarėjant,

V. Vilkaičio nuotrauka.

JAUNŲJŲ APSAKYMAI

(Perspausdiname iš 1966 m. Vilniaus "PERGALĖ" žurnalo)

VIKTORAS BRAZAUSKAS

Rudens naktį

Sutemo staiga, ir ėmė krapnoti lapkričio lietus. Tėvas kastuvu plojo ir plojo bulvių kapčią, lyg tas darbas jam būtų mielas ir įdomus. Aš grėbsčiau po liepomis lapus, kroviau juos į didelę paklodę ir nešiau prie kapčiaus. Lapai keistai ir liūdnei čežėjo, stipriai trenkė žeme ir medžių šaknimis, buvo geltoni ir šlapi.

— Tris pavasarius be tavęs bulves sodinsim, — nei iš šio, nei iš to pasakė tėvas. — Lapų užteks. Eik nusiprausk. Tuoj svečiai ateis.

Aš nieko nepasakiau. Nuėjau po liepomis ir vėl ilgai grėbsčiau lapus ir kroviau į paklodę.

Keliu girgždėjo šiaudų vežimas. Vakaro fone jis siūbavo lyg laivas, girdėjosi, kaip trykšta purvo srovelės iš po arklių kanopų ir negarsus vežėjo niuksejimas.

Svečiai suėjo greit. Jie atsinešė šampano, tortų ir dar visokiausių menkniekių. Kambary plieskė šviesa, ir man buvo nepatogu eiti purvinais batais per grindis iki laikrodžio ir grįžti atgal, bet būtinai reikėjo pasižiūrėti, kiek rodo laikrodis, nes turėjo eiti autobusas, kuriuo žadėjo atvažiuoti Leonas, mano draugas, prieš porą savaitių grįžęs iš armijos.

Leonui į armiją rašydavau laiškus, siuntinėdavau laikraščius, klausinėjau, kaip ten, armijoje, o jis man rašydavo trumpai drūtai: „Gyvenu gerai, tarnyba — liuks, oras — be kritulių (su krituliais), atostogos — perspektyvoje, o visa kita — karinė paslaptis.“

Tada man daugiau nereikėjo. Jam išklodavau visas kaimo naujienas. „Tavo laiškus — nors į laikraštį siųsk“, — rašydavo jis. Grįžo iš armijos, o jo Zosė ruošiasi vestuvėms. Rašiau jam, kad Zosė susirado kitą vaikina, bet Leonas už jokių pinigų netikėjo. Rašė: „Grįšiu — viską sutvarkysiu, o šitam bernui atsakanciai įkriesiu.“ Grįžo, o Zosės neber. Ir niekam neįkritė, o išvažiuo į rajoną šoferiauti.

Žiūrėjau į kelią, bet autobusas nevažiavo, ir galvojau, kad velniškai būtų gera pasikalbėti su Leonu be jokių karinių paslapčių, o akyse siūbavo laivas — mielas ir sunkus šiaudų vežimas ir šilti suprakaitavę arkliai. Autobuso nebuvo. Viena mašina nuo pietų teprašliaužė.

„Bus, turi būti, kitaip negali, Leonas nors pėsčias, bet atkapnos“, — raminau save, o laikrodis rodė septynias, ir autobusas nebuvo.

Brigadininkas atsuoliavo raitas. Jį pakviečiau, tik šaukima gavęs. Nebuvo dar Vinco ir Nijolės. Vincas — tai mano vaikystės draugas, už mane metais jaunesnis. O Nijolė? Jei norit — vaikystės draugė. — Nebus autobuso, — kalbėjo vyrai.

Nebus tai nebus, bet Leonas turi būti. Septintą keturiasdešimt penkios atėjo Vincas ir Nijolė. Jie kaimynystėje gyvena.

Svečiai, sustoję kieme (beveik vieni vyrai), kvatojosi, pasakojo savaitės naujienas, lyg nesustitiktų kasdien darbe, o man visai nebuvo linkma. Kvatojosi ir Nijolė. Galvojau, ji ateis liūdna ir tyli. Seniai skėlė nešvankius anekdotus, o ji tik ki-ki, cha-cha...

Pro kaimynų juokus išgirdau mamos balsą, kviečiantį svečius už stalo. Vyru paraginau aš. Jie baigė rūkyti, o aš dar žvilgtelėjau miško pusėn. Ten stovėjo tamsus vakaras, ir veltui mano akys ieškojo klydinėjančių mašinos žibintų šviesų.

„Nieko, eis dar paskutinis“, — pagalvojau ir įėjau į vidų.

Stalas stovėjo lyg per vestuves. Vidury, tarp šampano butelių, buvo pamiršta jurginų puokštė. Brigadininkas jau spėjo išmesti stiklinuką ir žvelgė blizgančiomis akimis. Manęs vieta laukė šalia Nijolės. Visi staigiai pralinksmėjo: moterys gyrė tortus, vyrai degtinę, o man nieko nesinorėjo — nei tortų, nei degtinės. Tebežvelgiau į laikrodį ir galvojau, kada atvažiuos Leonas. Svečiai kalbėjo garsiai, vis gėrė ir mano sveikata, už mano jaunystę ir laimingą tarnybą... Išgėriau ir aš, nors tai nenumalšino mano noro išeiti į laukus, pabūti tik su savi- (jei neatvažiuos Leonas), be triukšmo ir kalbų.

— Nijolė, aš tuoj, — pasakiau ir išėjau. Lauke krito smulkūs lietaus lašeliai, langų šviesa griuvo į kiemą, į tuščią bulvių lauką, vijosi apie blizgančias obelų šakas ir neapčiuopiamam atstume maišėsi su lietaus migla. Erdvėje ir laukuose sukluso tylą, tik žoli, vienišame vieniemy, žmonės kėlė jausmą, ir girdėjosi, kaip sunkiai atsidausta kuliama. „Bven, bven“ — aiškiai išsiskyrė jos balsas, kaip ir gale tvarto prižiūro arklio kramtymas.

— Gėriau, gėriau, pamečiau galvelę... — uždainavo brigadininkas.

Autobuso nebuvo. Dūsaudama zvimbė kuliama, kai kažkas po tris pėdus sukimsdavo jai į gerklę, kramtė arklys ir toliau tebedainavo brigadininkas.

Įėjau į kambarį. Nuo šviesos skaudėjo akis, visi siūlė išgerti, kambary buvo tvanku, ir vyrai už stalo rūkė, o aš pro dūmus žiūrėjau į kaimynų veidus ir galvojau, ar jie pasikeis po trejų metų.

— Išgerk nuo dušios paskutinį vakarą! — šuktelėjo brigadininkas ir uždainavo:

O man šautuvą davė, kuprinę
Ir komandą „Į kalną, bėgti!“

Kaimynai nutilo ir žvelgė čia į brigadininką, čia į mane, bet vienas po kito pritarė brigadininkui, ir daina jau skambėjo galingai.

Mamos akyse pasirodė ašaros, tėvas ypu išgėrė. „Kodėl paskutinį vakarą?“ — kartojau mintyse, o gerkle veržė kaklaraistis (blogai, kad pasipuošiau), ir aš jį nusivėdžiau ant etazerės.

„Kodėl paskutinį vakarą?“ — žiūrėjau į žydinčius jurginus.

„Kodėl paskutinį vakarą?“ — klausė dėdės akys kariškoj nuotraukoj, atsiųstoj iš Prahos prieš pat jo žuvimą.

Tuo metu niekas neprisiminė dėdės, Svečiai tebedainavo, mama galvojo apie mane, tėvas ragino išgerti kartu, o aš tebežiūrėjau į dėdės karišką nuotrauką, kur už jo nugaros jau stovėjo mirtis, ir keistai pagalvojau (dėdė nuotraukoje atrodo liūdnas), kad tada, kai jį kažkas fotografavo, kažkur Vokietijoje tą akimirką jam liejo švininė kulką. Ėmė svaigti galva.

— Aš tuoj, — vėl pasakiau Nijolėi.

— Tu išbalęs. Tau bloga? — paklausė ji.

— Turi atvažiuoti Leonas, — paaiškinau ir išėjau.

Vienišame vieniemyje tebestenėjo kuliama, taip pat krito langų šviesa į juodą ir tuščią bulvių lauką, o autobuso nebuvo.

„Leonas ateis ryt tiesiai į komisariatą“, — pagalvojau aš ir nuėjau po lipom, kur šlamėjo geltoni lapai, kur gale tvarto prunkstė ir kramtė arklys.

— Kodėl paskutinį vakarą? — sumurmėjau aš ir priejau prie arklio. Jis pakėlė galvą ir išputė šiltų garų kamuolį, kvepiantį žabtais ir žole.

Atėjo laikas skirstytis, o man reikėjo spirtis į aulinius batus ir užsitempti kasdienines kelnes, nes turėjau lydėti Nijolę per tamsų ir drėgną lauką.

Mes išėjom. Ji ėjo, įsikibusi man už parankės, o aš šviečiau kelią žibintuvėliu, bet žibintuvėlis sugedo, ir mes ėjom toliau apgraišomis.

— Kodėl tu tyli? Paskutinis vakaras, o tu tyli?

— Girdėjau.

— Aš sakau, paskutinis vakaras, o tu... —

— Nori, kad dainuočiau?

— Gali kalbėt, gali pasakyt man ką nors? — Nijolė sustojo.

Mūsų veidai buvo arti, ir aš jutau jos tankų kvėpavimą.

— Jums pasakyk ką nors, pažadėk. Kvailystės! — pasakiau visai negalvodamas.

Ėjau namo lėtai, susikišęs rankas į lietaus kišenes, šlamindamas skvernais kombaino paliktas raizenas, norėjau valgyti ir galvo- jau, kodėl neatvažiuo Leonas, svarsčiau, už kokios paralelės ryt nuvės mane traukinys.

Lietus nebekrapnojo. Jautėsi tik smulkus dulksna. Buvo paprasčiausia lapkričio naktis, kada eini ir nežinai, ir ką atsitrenksi — į namą, medį ar į didelį šaltą akmenį, o gyslose tvinkčioja kraujas, ir girdi savo batus, šlepsinčius drėgna žeme, nori kur nors prisėsti, užsirykti ir pagaivoti, bet išskratai visas kišenes, nesurandi nė vieno degtuko ir eini toliau.

ANDRIAUS RIMKOS suprojektuotas paminklas Australijos lakūnų pagerbimui, kurie žuvo Australijos alpe. 1931 metais. Lakūnų, šešių keleivių ir lėktuvo palaikai buvo netikėtai surasti tik 1958 metais. Įdomu pastebėti, kad tas lėktuvas — „Southern Cloud“ ir kiti tos bendrovės buvo pirmieji, kurie reguliariai skrisdavo tarp Australijos didmiesčių ir ilgainiui parodė kelius kitiems. Tos bendrovės įsteigėjai buvo žymūs Australijos lakūnai Sir Charles Kingsford-Smith ir Charles Ulm.

Andrius Rimka gyveno, dirbo ir mirė Cooma miestelyje, kuris yra tarp didmiesčių Sydney ir Melbourne, ir Australijos alpių prieangyje. Cooma kasmet aplanko tūkstančiai turistų, tiek žiemos, tiek vasaros metu.

A. Rimkos darbai inžinerijos ir architektūros srityse buvo ir yra vietinių žmonių aukštai vertinami.

Pasitinkame žurnalo „Lietuvių Dienos“ 8, m. balandžio numerį.

Įžangoje skaitome Algirdo Gustaičio rašinį „Laisvė dega žaiszdre“, kur primenamos bsitraukiančių iš tėvynės nuotaikos ir ryžtas padėti kovojančiai tėvynei, keliamas tų ržadų atnaujinimo reikalas, kai regime be- dairinę tėvynėje likusių kovą už išlikimą, atsispiriant okupanto vis didėjančiam spaudimui. Tolimesniuose žurnalo puslapiuose pristatomas vienas iš jaunosios kartos atstovų — Jurgis Gliudys, teisininkas, JAV kariuomenės kapitonas, neseniai paskirtas kariuomenės teisėju; jo atvaizdą matome viršelyje, o tekstas iliustruotas nuotraukomis iš gyvenimo. Literatūrinėje dalyje M. Makrickas tęsia pasakojimą apie senosios kartos emigrantą. Iš noezijos duodama visas puslapis Leonardo Andriekaus lyrinės kūrybos, taip pat pora A. Pagramančio satyrinių eilėraščių.

Menai šį kartą atstovauja Irena Šimkienė su jos kūrinių keliomis reprodukcijomis.

Plačiai pristatomas Algirdas Landsbergis jo kūrinių vakaro Los Angeleje proga: B. nys Raila duoda įdomų aptarimą, o iliustracijomis atvaizduojamas visas rečitalis.

Prof. J. Kupronis patiekia rašinį apie Lietuvos girių karalių — stumbrą.

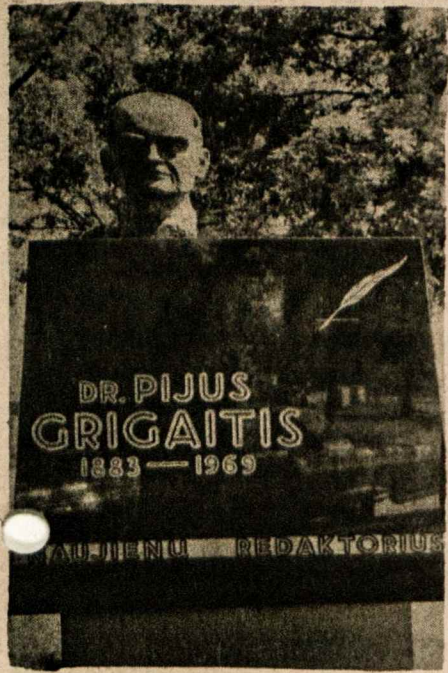
Kultūrinės kronikos puslapiuose: „Antro kaimo“ spektaklis, vaizdai iš Argentinos, Kolumbijos ir JAV bendruomeninės veiklos.

Anglų k. skyriuje randame J. Tininio romano iš Australijos lietuvių gyvenimo tęsinį, ištrauką iš Lietuvos katalikų kronikos ir kt.

LIETUVIŲ DIENOS, mėnesinis lietuvių kultūros ir visuomenės gyvenimo žurnalas lietuvių ir anglų kalbomis. 1974 balandžio nr. Redaguoja redakcinė kolegija: D. Mackilienė, Pr. Gasparonis ir V. Prižgintas. Anglų k. red. A. Milukas. Atsk. nr. kainą \$1, metinė prenumerata \$10.

Adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood, CA 90029.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Dr. Pijus Grigaitis ("Naujųjų" redaktorius), mirusio prieš 5 m. - 1969 m. gegužės 22 d., paminklas Tautinėse kapinėse - Chicagoje.

VYTAUTO DIDŽIOJO ŠAULIŲ RINKTINĖS BANKETAS

Balandžio 27 d. Vyčių salėje šauliai surengė puikų pavasarinį banketą. Programą pravedė meno kuopelės vadovas Juozas Petrasas. Moterų oktetas susidaręs iš estų šaulių, sudainavo penktas dainas. Oktete dainuoja: Adelė Latomienė, Marytė Vizgirdaitė, Marytė Didžiulnaitienė, Gražvyda Giedraitytė, Pranutė Prankienė, Julija Paškevičienė, Adelė Pocienė, Bronė Rapelienė, Julija Dikčienė, Ema Motiejūnienė, Elzbieta Kinderienė. Oktetui vadovauja muzikė Adelė Gabaliauskienė. Adelė Latomienė oktetui senūnė, ir reikalų vedėja. Sesė Stasė Cecevičienė įteikė vadovėlių rožių puokštę o visoms dainininkėms po rožę. Visos Mes džiaugiamės Marquette dainos skambėjo gražiai, Parko Gimimo parapijos klebuotai, svečiai pasi-

gėrėtina! Ugal plojo naujai išaugusiam dainos vienetui. Po programos kalbėjo Pranas Beinoras ir rinktinės vardu dėkojo programos atlikėjams ir svečiams už atsilankymą.

Sesė Stasė Cecevičienė su talkininkėmis visus stalus gražiai ir įvairiais maisto patiekalais paruošė. Svečių - pilna salė jautėsi nuotakingai, vaišinosi pasirinkdami įvairius gėrimus. Jų tarpe matėsi nemažai jaunimo, kurie linksmai sukosi, grojant puikiam Ad. Ramono orkestrui.

Balandžio 26 d. V.D. Šaulių rinktinės uniformuoti šauliai - šaulės su vėliava dalyvavo GenDaukanto Jūrų Šaulių dešimtmečio šventėje, kurioje įvyko Jaunimo Centre.

Tą pat dieną V.D. Šaulių rinktinės Meno Kuopelės, J. Petrauskų lėktuvu, buvo nuskrudę į Rockfordą, suvaidinti dviejų veiksmų komediją.

V.D. Šaulių rinktinėje turima daug talentingų asmenų, tai yra didelis įnašas į kultūrinę veiklą.

Adomas Didžbalis

• Svetimieji naudoja: Kun. Kezys, Vl. Butėnas, Bradūnas ir Lapas, plačiai įamžino Pensilvanijos - PA lietuvius, o kas aprašys nykstančius lietuvių centrus Chicagoje, kur parapijinį visuomenės veiklos ir žymių kongresų, suvažiavimų bei kitokių draugijų pilna buvo dabar jau eina prie mirties? Svetimieji viąką išmes? Štūkšlyną, nes dieocizijos rožiu puokštę o visoms dainininkėms po rožę. Visos Mes džiaugiamės Marquette dainos skambėjo gražiai, Parko Gimimo parapijos klebuotai, svečiai pasi-

(Nukelta 17 psl.)

PRIEŠ 28 METUS... Atkelta iš 3 psl.

lingas. Jau daugelį kartų mūsų spaudoje atsižvelgama į stovyklose gyvenančius: rašytojus, žurnalistus ir kitokių profesijų asmenis. Jie lygiai su kitais skirstomi paprasčiausiais fiziniams darbams ir neleidžiama jiems dirbti plunksnos darbo srityje. Būtų galima nuo tų darbų atsiriboti, jei žmogus su dokumentu kreiptumėsi į Unros vadovybę ir įrodytų, kad tikrai nedykinėjai taip sau, o remi savo rašiniams spaudoje. GI Unra kultūriniam mūsų darbui nėra priešiniga ir, tenka manyti, kad atleistų nuo kitų darbų.

Toliau, Sąjungos organo - laikraščio, gal ir nebuvę galima išleisti, bet jau metraštis - prie gerų norų - galėjo išvysti dtenos šviesą, Juk yra nemaža vietovių, kur atspausdinimo sąlygos pakenčiamos.

O žurnalistai, ypač senieji, ar buvo paskatinti remti mūsų dabarties spaudą savo darbais? Atrodo, kad ne, nes, be vieno kito išsijungusio iš darbo, kiti nė vieno brūkšnio gal nepabrukė mūsų šiekė nūdienos spaudoje. Šiuo atveju, kiek teko stebėti, gal kiek aktyviau išsijungė į plunksnos darbą tik Sąjungos v-bos sekretorius, o yra visa eilė tokių žurnalistų, kurių tik veidus matėme suvažiavime. Jiems v-ba galėjo išsiuntinėti net atskirus raštus ir paraginti šiame darbe neapsileisti.

Sekant mūsų tremties spaudą, kaip prieš metus, taip lygiai ir dabar, atrodo, jog skiltys teuzpildomos mūsų jaunųjų žurnalistų. Tik jie tebevelka ant savo pečių šią našlą...

Na, ar jau čia viskas, ką

galėjo padaryti žurnalistų Sąjungos v-ba? - Toli gražu, ne. Ji galėjo, pavyzdžiui, suruošti kurios nors zonos kamputyje jauniesiems žurnalistams nors trumpalaikį seminarą, atseit, lyg ir mažiūlius kursus. Jaunieji būtų mielai suvažlavę ir mielai būtų priėmę senųjų žurnalistų nurodymus.

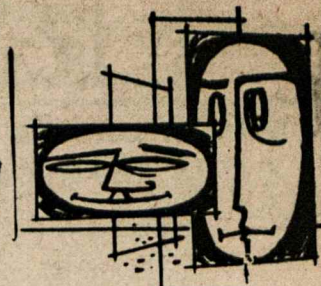
Galėjo būti jos iniciatyva surasti žmonės žurnalistų tarpe, kurie pasirūpintų nuosekliai informuoti vietinę vokiečių, o taip pat ir kitų kraštų spaudą apie mūsų tremtinių gyvenimą, apie mūsų vargus, rūpesčius ir pn.

Ligi šiol mes šioje srityje nepadarėme nieko, arba padarėme gana mažai. Taipogi buvo galima surasti ir tokių žmonių žurnalistų tarpe, kurie reguliariai informuotų mūsų spaudą apie politinę padėtį, imant žinias iš pasaulinės spaudos puslapių. Žinoma, neobjektyvus būčiau nepaminėjęs, kad ir šiuo metu tenka pastebėti mūsų spaudoje tikrai išsamių politinių apžvalgų /pvz. "Žiburiuose"/Juliaus Butėno, vėliau žuvusio Lietuvos miškuose, kaip partizano /, bet lyg ir per daug į mūsų laikraščius dedama taip vadinamų "sensacijų". Juk vieną kitą mūsų laikraštį paskaičius, taip, rodos, ir susidaro vaizdas, kad, va, už kelių savaičių, o vėliausiai už kelių mėnesių - tikrai važiuosime į laisvą Tėvynę.

Ir daug, o daug pareigų dar turėtų gulti ant mūsų žurnalistų Sąjungos pečių, bet kur čia juos visus ir išskaitysi, tuo labiau, kad ji dar neatliko nei minimaliausių darbų.

Juk tik pažūrėkime į mūsų kaimynų nuveiktus žurnalistų sąjungų darbus. Jie kur kas veiklesni už mus. Nese-

KREIVI VEIDRODŽIAI

Dūmai

Dūmai ore,
dūmai plaučiuos -
vargas ponaus,
vergas jausties.

Dūmuos knygy
ir spaudos
tenka klysti,
slogt, klejoti.

Dūmuos mellės
dažnas svalgsta,
nepagelbsti
protas sveikas.

Dūmuos laimės
užliūluotam
teks gyventi
su varguoliais.

Dūmuos galios
ir garbės
žmogų karia
dėl dėmės.

Dūmuos melo
ir tiesos
vargą tęsiam
žemės rojoj

niai spaudoje skaitėme, kad vasario 22 d. /1947/ įvyko lenkų žurnalistų s-gos suvažiavimas. Ten dalyvavo kaip svečias, ir mūsų vienas žurnalistas. Ir vis gi suvažiavime paaiškėjo, kad jų sąjunga turi savo išde apvalią sumelę pinigų, net 57,000 RM. Ji išlaiko vilą Epsteine, kurioje nuolatiniškai apgyvendinta 17 sąjungos narių; tą patį sąjunga turi pasiėmusi uždevinį rinkti lenkų tremtinių archyvą, kuriame jau yra su-

rinkta 652 knygos ir brošiūros, išleistos tremtyje. Sąjunga buvo surengusi lenkų spaudos ir knygos parodą Wiesbadene, kurioje buvo išstatyta 150 periodinių leidinių ir 200 knygų.

Kaip tame lenkų žurnalistų suvažiavime paaiškėjo, lenkai esą reiškia daug simpatijų lietuviams ir domisi jų gyvenimu. Jie prašo apie lietuvių ir Lietuvą informaciją. O ar mes jiems tą informaciją kada nors davėme?...

Jie, žinoma, ir patys pasiūstengia tų informacijų gauti. Tik pažūrėkime, kokį platų svetimos spaudos apžvalgos skyrių, kuris pavadintas "O czym piszą inni?" yra įsivedęs lenkų laikraštis "Kronika". Ten rasime gana plačią mūsų spaudos apžvalgą, ukrainiečių, latvių ir kt.

O mūsų žurnalistai, atrodo, kad į mūsų kaimynų spaudos puslapius, į jų samprotavimus ir mintis gal kiek mažokai žvelgia.

Taigi, kaip matome, kiti už mus kiek daugiau dirba. Baigiant šias savo mintis, taip ir nežinoma, kas mūsų žurnalistų Sąjungos v-bai palinkėti: ar sėkmingo darbo /ogal ji ir taip daug dirba, tik apie savo darbus neinformuoja mūsų?..., ar saldaus miego?...

Tokiomis godomis-godelėmis rūpinosi ir rašė šias eilutes rašantysis prieš kiek daugiau negu 28-rius metus anuometinėj tremties spaudoje apie anuometinę žurnalistų Sąjungos valdybą ir jos veiklą.

Nors nūdienės Lietuvių žurnalistų sąjungos išsivijoje je valdybos-gana darbščios. Ypač darbštus buvo Vyt. Alanto "kabinetas", kaip matosi, neatsilikęs nuo anojo - ir J. Vaišnio, SJ "Kabinetas". Bet, kartais, dera žvilgtelti ir į praeities niuansus - gerus ar blogus, nes iš praeities - mokomasi.

Beje, Vokietijoje atkurtošios Lietuvių žurnalistų s-gos valdybos pirm. Dr. J. Pajaujis / neseniai miręs Amerikoje/. Jam išvykus "Dėdės Samo" žemėn - pirmi ninko pareigas perėmė A. Merkelis, sekretorius - H. Blazas /taipogi miręs Amerikoje/. Kai 1947 m. rugpjūčio 8 d. gavau atsikūrusius tremtyje Sąjungos nario liudijimą - jų abiejų parašais liudijimas buvo patvirtintas.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS ISTORINIAI METMENYS

(Paruošė kun. J. Gaudzė)

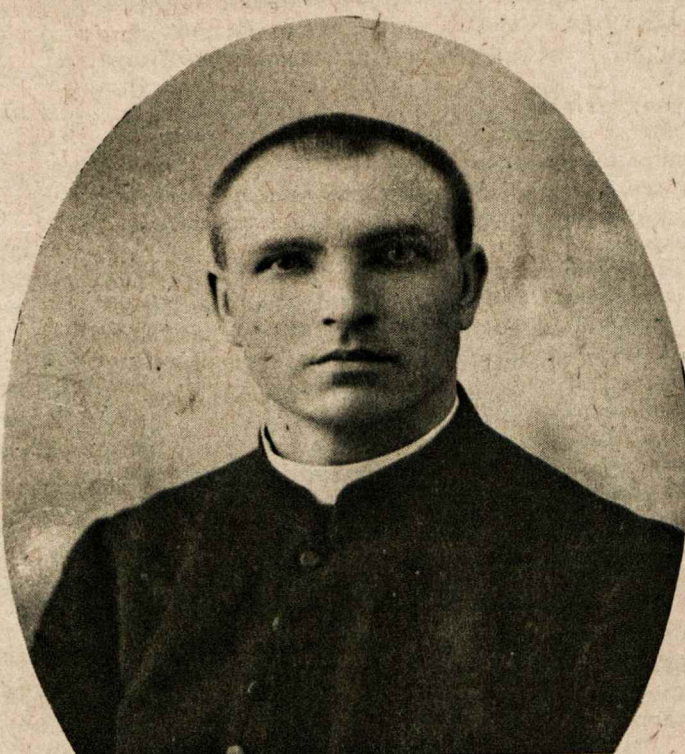
16 - Spausdiname Montrealio lietuvių, susijusių su Šv. Kazimiero parapija istorinius įvykius, kaip yra paruošęs - bėdamas vikaru kun. Jonas Gaudzė.

3. KUN. JUOZAPAS VYŠNIAUSKAS (1912.10.7-1919.9.1).

Kun. Juozas Vyšniauskas gimė 1881 m. sausio 10 d. Meškučių kaime, Mariampolės aps. (jau miręs). Mokėsi Mariampolės gimnazijoje ir Seinų kunigų seminarijoje, kurią baigęs 1904.2.28 buvo išvėntintas kunigu. Vikaravo Plutiskėse, Gelgaidišky, Liubave ir Punske, visur steigdamas žiburio d-jų skyrius ir įvairias bažnytines brolijas. Dalininkas kuone visų lietuviškų laikraščių ir draugijų: Vilties, Šaltinio, Šv. Kazimiero d-jos, Lietuvos dailės, Mokslo, Žagrės, Vilijos, Dzūko. Išvykęs 1906 m. užsienin, lankė Muencheno ir Šveicarijos Friburgo universitetus, bet jų nebaigė. 1912 m. nukeliavo į Kanadą ir Montrealyje aptarnavo lietuvių dvasinius reikalus. Paskelbus nepriklausomos Lietuvos atstatymą, surengė Montrealio gatvėmis eitynes reklamuoti Lietuvos vardui. Vertė į anglų ir prancūzų kalbas įvairias žinias apie atgimstančią Lietuvą, jas skelbė kanadiečių spaudoje. Montrealyje išgavo valdišką pašalpą 4 lietuvių mokykloms su savais mokytojais. Lietuvos Informacijos Biūro atsišaukimus, apie rinkliavą Lietuvai, siuntinėjo net Anglijon valdžios žmonėms, parlamento atstovams, aukštesiems dvasininkams. Surinkęs per 2000 lietuvių, anglų ir prancūzų parašų, įteikė Anglijos vyriausybei prašymą remti Lietuvos nepriklausomybę. 1919 m. grįžo į Lietuvą ir įstojo savanoriu kapelionu į kariuomenę, dalyvavo mūšiuose su lenkais, gelbėdamas ir globodamas sužeistus kareivius. Už nuopelnus kariškoje tarnyboje buvo apdovanotas Vyčio kryžiumi. Nuo 1921 m. naujai įsteigtos Aleksoto par. klebonas. Čia pastatė medinę bažnyčią ir kleboniją. Po kelerių metų paskirtas Ilguvos klebonu, daug prisidėjo prie vietos gyventojų kultūrinio ir ekonominio gyvenimo lygio kėlimo. (Liet. Encikl. 34 t.)

Šv. Kazimiero parapijos protokolų knygoje yra pažymėta, kad V. Apanavičiui sumokėta \$14.50 už tris sugaištus darbo dienas ir už susirašinėjamą laiškais su kunigu Lietuvoje. Toliau sakoma, kad telegramos išsiuntimui ir kunigo kelionei apmokėti išleista \$115.38. Gaila, kad nebuvo užrašyta kunigo pavardė, bet reikia manyti, kad tai buvo susirašinėjama su kun. J. Vyšniausku, nes jis į Montrealį atvyko 1912 metais spalio 7 dieną. Jis pradžioje apsigyveno šalia banko, antrame aukšte, - Fullum ir St. Catherine's gatvių kampe; vėliau, suradęs butą arčiau St. Eusebe bažnyčios, keletą metų gyveno Fullum gatvėje, virš Benoit laidotuvių saliono, - trečiame aukšte.

Kun. J. Vyšniauskas buvo dinamiškai veiklus; vos tik įsikūręs Montrealyje ir gavęs iš arkivyskupijos reikiamas teises, tuojaus sušaukė visuotinį parapijiečių susirinkimą 1912.10.13 po šv. Mišių St. Eusebe bažnyčios salėje. Žmonių buvo daug, nes visi norėjo pamatyti naują savo kleboną. Susirinkimą atidarė ir jam pirmininkavo V. Apanavičius. Po susipažinimo ir paaiškinimų, parapijiečiai užklauso kleboną, kiek jis reikalauš algis ir mėnesį. Kun. J. Vyšniauskas sutiko darbuotis už

Kun. J. Vyšniauskas

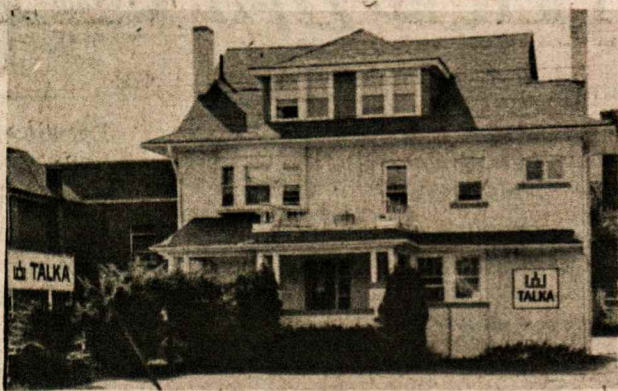
ties, kiek parapijiečiai duos. Buvo nutarta mokėti klebonui į mėnesį po \$80. ir leisti imti visas pajamas už bažnytinį tarnavimą: krikštai, laidotuvės, jungtuvės. Kun. J. Vyšniauskas savo naujiems parapijiečiams pastatė labai svarbų klausimą: "ar norite turėti nuosavą bažnyčią?" Priešingų neatsirado, ir vienbalsiai nutarė, kad lietuviams reikia turėti savo bažnyčią. Tas parapijiečių nutarimas buvo užprotokuluotas ir tuo remiantis kun. J. Vyšniauskas pasiryžo pastatyti bažnyčią. Tame pirmame susirinkime žmonės prašė, kad klebonas aplankytų savo parapijiečius jų namuose. Jis sutiko, jeigu jo apsilankymas bus jiems naudingas.

Jokūbo Pakulio liudijimu, kun. J. Vyšniauskas pirmiausia ėjo žiūrėti ar neparsiduoda kur nors bažnyčia, nes tais laikais protestantai dažnai leisdavo ant pardavimo savas bažnyčias. Viena tokia mūrinė bažnyčia buvo surasta netoli buvusio "šieno turgaus", - Inspector ir Notre Dame gatvės. Kainą užprašė \$200 tūkstančių dolerių, visiems pasirodė per daug brangi, todėl buvo nutarta geriau ieškoti žemės sklypas ir patiems statyti naują bažnyčią.

1912 m. spalio 20 d. buvo sušauktas extra parapijiečių susirinkimas. Jame klebonas paaiškino, kad jau yra surasta žemė tinkamoje vietoje lietuvių bažnyčiai. Žemės savininkas reikalauja po 1 dolerį už kvadratinę pėdą. Taigi už visą, iš keturių lotų sklypą, kainą yra \$15.500. Buvę tame susirinkime parapijiečiai nutarė pirkti tą sklypą, nes žemės savininkas sutinka parduoti, - įmokant grynais \$5000, o likusius išsimokėjimui per 6 metus.

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje įsikūręs nuosavuose namuose —

**HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"**
830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmdieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikriname indėlių saugumą. **Kapitalas — virš \$ 4,600,000**

Mokame už:

depozitus (P. C. A.) Čekių	6%
šėrus ir sutaupas	7%
už vienų metų terminuotus indėlius	8%
3 metams 8½% ir 5 m.	9%

Duodame:

asmenines paskolas iš	11%
nekiln. turto paskolas iš	9½%

BIULETENIS Nr. 21

Mieli "Talkos" Nariai!

Nuo mūsų praėjo Bidleteno apsilankymo Jūsų pastogėje maždaug prieš pusę metų "Talka" vėl labai žymiai paaugo ir sustiprėjo. Nuo 1973 m. spalio 1 d. iki š. m. kovo 31 d. mūsų balansas pakilo nuo \$4,636,259 iki \$5,095,265, o narių skaičius pasoko iš turėtų 1,643 narių į 1,703 narius. Vadinas, balansas paaugo \$459,006 ir narių padaugėjo 60-čia asmenų.

Kapitalo paaugimas yra labai svarbus dalykas, nes nuo kapitalo dydžio priklauso mūsų pelnas, kuris metų gale yra paskirstomas su Metinio Narių Susirinkimo sutikimu įvairiems narių ir Bankelio operavimo reikalams. Čia galima dar pastebėti, kad kapitalo dydžiui pakilus, kapitalo pelningumas taip pat didėja. Pavyzdžiui, jeigu "Talkos" balansas paaugtų dvigubai, pelnas padidėtų daugiau negu dvigubai, nes Bankelio aptarnavimas ir raštinės išlaidos joki būdu nepakils dvigubai, bet žymiai mažiau.

Iš to kas čia pasakyta, galima padaryti išvadą, kad nors pareiga tvarkyti "Talkos" visus reikalus krinta ant Valdybos ir Vedėjo pečių, yra kiekvieno pavienio nario gyvas interesas rūpintis savo Bankelio reikalais ir pažanga, nes nuo to priklauso jo paties ekonominis gerbūvis. Kooperacinė idėja kaip tik ir yra visų narių aktyvus dalyvavimas savo organizacijos veikloje, kurią jie sukūrė norėdami išvengti įvairių finansinių institucijų lupikavimo.

Iki šio laiko "Talka" su Jūsų parama yra jau labai daug pasiekusi. Dar net nepasiekus penkių milijonų dolerių balanso, "Talka" neberinko nario mokesčių Centro Lygai, bet pati juos moka. Palyginti gausiai patarnavimas mūsų tautinės ir kultūrinės organizacijos. Jau pačiam keletą metų skolintojams gražinama dalis jų sumokėtų palūkanų. Šerinkams ir indelininkams išmokamos tokio pat dydžio palūkanos, kaip rinkoje. Šalia įvairių kitų draudimų, kurie yra parūpinami veltui, "Talka" taip pat apmoka įnašų ir paskolų apdraudą iki \$2,000 mirties atveju, ko veltui neparūpina kitos bankinės institucijos. Pagaliau, Jūs atliekate visus savo piniginius reikalus savo gimtąja kalba "Talkos" namuose, kurių savininkai esate Jūs Patys.

Daug yra atlikta, bet dar nemaža yra vietos progresui. Dar daug yra kapitalo, kuris tarnauja svetimiems interesams, ir dar daug yra lietuvių, kurie nepriklausomai lietuviškai finansinei organizacijai.

Todėl šia proga Valdybos vardu aš kreipiuosi į Jus, Gerbiamieji Nariai, primindamas, kad yra Jūsų Pačių naudai laikyti visas savo santaupas "Talkoje", nes Bankeliui augant, Jūs turite pagrindo laukti, kad ateityje nariai gaus dar daugiau įvairių privilegijų, negu kad turi jų šiuo metu. Tais pačiais motyvais aš prašau Jus paraginti tuos Hamiltono ir apylinkės lietuvių, kurie šiuo metu mūsų Bankeliui nepriklauso, istoti "Talkos" narius ir prisijungti prie mūsų kooperacinės veiklos. Pagal mūsų statutą "Talka" yra lietuvių kredito kooperatyvas, ir todėl yra visai nuosekli, kad visi mūsų apylinkės lietuvių, be išimties būtų "Talkos" nariais.

Šiuo metu kaip tik yra patogus laikas pervesti pinigus laikomus bankuose į "Talka". Balandžio 30 dieną bankai ir tresto kompanijos prirašo palūkanas už santaupas laikomas pas juos, ir todėl nebus turima nuostolio, jei pinigai bus pervesti pas mus tą dieną. Išrašykite "Talkos" vardu čekį balandžio 30 dienos data ir persiųskite į mūsų įstaigą, o je aplinkybės leidžia, atvykite pas mus ir mūsų tarnautojai mielai noru pagelbės Jums šiuos reikalus sutvarkyti.

Šia proga "Talka" nori atkreipti Jūsų dėmesį, kad bankai labai griežtai reikalauja, kad visi čekiai turi būti rašomi ant mūsų paskutinių laidos čekių blankų, žaisvos spalvos, su kodu 11892828. Už čekius išrašytus ant bet kokių kitų blankų bus imamas atskiras mokestis ir jie bus pavėluotai inkasuoti.

Taip pat norime priminti, kad, šalia jau minėtų įvairių draudimų ir mažesnių nuosimčių imamų iš skolintojų, "Talka" moka už čekių sąskaitoje laikomus pinigus 6% ir neima mokesčio už čekių rašymą, tuo tarpu kai bankai moka daug mažiau ir ima mokesčio už išrašomus čekius.

Skyrium, ir su ypatingu dėmesiu, aš taip pat Valdybos vardu kreipiuosi į mūsų jaunąją kartą kviesdamas juos istoti "Talkos" narius, nors šiuo metu jų ištekliai gal ir nėra dideli. Labai pageldautina, kad Jūs jau dabar susipažintumėte su "Talkos" tikslais ir jos veikla, nes anksčiau ar vėliau Jūs būsite tie lietuvių, kurie perims iš savo rankas "Talkos" reikalių tvarkymą kaip šerinkinkai ir Valdybos ir Komitetų nariai.

Sio įvado pabaigoje noriu paaiškinti kodėl, kaip Jūs jau be abejo pastebėjote, mūsų balansas kovo 31 diena yra mažesnis nei jis buvo šiuo metu pradžioje. Šis balanso sumažėjimas yra susijęs su š. m. vasario pabaigoje dideliu pinigų, plaukimu į registruotą pensijų santaupų fondus. Valdybos pavesti ištirti galimumus "Talkai" įsteigti tokį savo nuosavą fondą, E. Lengnikas ir P. Vaitonis lankėsi atitinkamose įstaigose ir buvo painformuoti, kad "Talkai" toks galimumas yra. Taip esant, mes tikimės, kad mes ne tik atgausime tuos pinigus, kuriuos mūsų nariai sudėjo į įvairių trestų sąskaitas, kadangi nėra jokio suvaržymo tuos pinigus kilnoti iš vienos institucijos į kita, bet ir galėsime ateityje aptarnauti savo narius, kai ateis laikas visai teisėtai išvengti aukšto metinio pajamų mokesčio mokėjimo. Savaimė aišku mūsų mokestis už patarnavimus šiame reikale bus žymiai mažesnis.

"Talkos" dabartinis vedėjas, Ernestas Lengnikas, kuris ėjo šias pareigas nuo pat Bankelio įsikūrimo pradžios, t. y. nuo 1955 m. vasario 23 dienos, nuo šiuo metu gegužės 1 dienos iš šiuo pareigų pasitraukia ir Valdybos prašomas pasilieka nuo tos pat dienos patarėjo pareigose. Valdyba dėkoja p. E. Lengnikui už ypatingai sekmingą "Talkos" reikalių tvarkymą šiuo ilgų metų laikotarpyje ir linki Jam ir p. Lengnikienei ko geriausios sėkmės ir laimės ateityje.

"Talkos" vedėjo pareigos eiti nuo š. m. gegužės 1 d. Valdybos yra pakviestas žinomas hamiltonietis, diplomuotas ekonomistas Povilas Vaitonis.

"Talkos" Valdomeji Organai kovo mėnesio posėdyje pasiskirstė pareigomis, sekančiai:

Valdyba:	A. Vainauskas - Pirmininkas
	J. Bulionis - Vice-pirmininkas
	A. V. Repčys - Sekretorius
	St. J. Dalius - Išdininkas
	J. Pleinys - Narys

Revizijos Komisija:	Z. Stanaitis - Pirmininkas
	R. Kontenis - Sekretorius
	A. Meškauskas - Narys
Kredito Komisija:	J. Mikšys - Pirmininkas
	A. Trumpickas - Sekretorius
	A. Stanevičius - Narys

Bankams ir tresto kompanijoms pakėlus nuosimčius už indėlius ir paskolas, "Talkos" Valdyba buvo priversta taip pat pakeisti savo nuosimčių lentelę, š. m. kovo 20 d. posėdyje buvo nustatyta sekanti nuosimčiai už indėlius ir paskolas, kurie išgalioja nuo š. m. gegužės 1 dienos.

Mokėti:	Už čekių sąskaitas	6%
	Už taupymo sąskaitas	8,25%
	Už terminuotus indėlius 1-3 metų	9%
Imti:	Už asmenines paskolas	12%
	Už nekilnojamo turto paskolas	10,5%

Valdžios įstaigos reikalauja iš "Talkos", mums išduodant įvairius pakvitavimus, būtinai išrašyti Jūsų Socialinio Draudimo numerį (Social Insurance Number). Kadangi ligi šiol mes šios informacijos neturėjome, mes įdedame specialiai paruoštą lapelį ir voka su štampu ir prašome užpildyti ir įtraukti visus šeimos narius, kurie turi sąskaitas "Talkoje", gražinti mums. Kilus neaiškumams, prašome skambinti darbo valandomis į "Talka", telef. 544-7125

Valdyba linki visiems "Talkos" esantiems ir būsimiems nariams ko geriausios sėkmės visuose jų darbuose ir asmeniškos laimės.

"Talkos" Valdybos vardu

Jonas Bulionis

toronto

popietė savuose namuose

S. Prancūnas

NL pirmutinis spaudos balsas Toronte praėjo su nemažu pasisekimu. Lietuvių Namų salėje tuščių vietų beveik nesimatė. Programoje gražiai pasirodė svečių montrealiečių, Z. Lapino vadovaujamas birbynų ir kanklių ansamblis. Gražiausios lietuvių rinkiniai buvo tuo įdomūs, kad išrinktoji Dana Smanavičiūtė buvo apdovanojama 1.000.000 dol. /Tai buvo V. Skirgailos būdinga dovana, valstybinės loterijos bilieto pavidalu, galintį laimėti šią sumą/. Platinant laikraščio bendrovės akcijas-šėrus, buvo ir turtinga loterija. Tarp gausių fantų buvo viena V. Petralčio NL prenumerata, pora plokštelių ir du tapybos kūriniai

Vienas darbštus dail. Joku- bo Dagio darbas, o kitas vis plačiau besireiškiančio Vaclovo Skrebutėno kūrinys.

Dr. J. Kaškelis katk grįžo iš septintos antibolševikinės konferencijos Vašingtone. Popiečio dalyvis jis supažindino su ten patirtais išpūdžiais. Konferencijoje buvo 371 dalyvis, atstovavę 77 tautas. Suvažiavime tarp pasitaikiusių kai kurių nesklandumų, buvo pasiekta ir laimėjimų. Šalia darnaus esamos padėties apsvaistymo ir ieškojimo efektingesnių būdų kovai prieš pasaulyje besiplečiantį komunizmą, buvo paruošta 40 rezoliucijų. Vienas iš svarbesniųjų laimėjimų tai Lietuvos priėmimas pilnatiesiu nariu antikomunistinėje lygoje.

Nežiūrint dr. J. Kaškelį nesenai atšventus 70 m. amžiaus sukaktį, tas nepašalinantis veikėjas dar gerai atrodo. Pagal jo išvaizdą, veiklusis visuomenininkas, verslo stelgėjas, neatrodo tiek amžiaus turis. Bieplečias savo investicijų verslą ir tals tikslais atostoginei kelionei išvyko į Kaliforniją.

S. Prancūnas

LIETUVIŲ NAMAI

Perėjo sekmadienio N. L. popietėje Motinos Dienos proga visos motinos atėjusios pietauti buvo papuoštos gėlių žiedais.

• Lietuvių Namams reikalinga virtuvės šeiminkė sekmadienio popiečių ir kitų parengimų maistui paruošimui. Tuo reikalu prašoma kreiptis į L. N. raštinę 1573 Bloor St. W. arba skambinti telefonu 533-9030.

• Lietuvių Namai ieško mergaičių padavinėti stalus maistą per sekmadienį popietes. Labai tiktų moksleivės. Jos dirbtų LN moterų būrelio priežiūroje ir būtų atlyginamos. Norinčios dirbti prašomos registruotis LN raštinėje. Tel: 533-9030.

• Gegužės 21 d., antradienį 7:30 val. valaro LN šaukia į įvairias pareigas, bei paskiriant į prekybos tinklą Būrelio narės, įvairias prekes. Dažnai tekremėjos ir ponios norinčios įsijungti į būrelį, maloniai kviečiamos susirinkime dalyvauti.

• LN yra gavę iš Toronto miesto \$8,500.00 paramą /grant/ jaunimo "drop in" centrui pagerinti. Šios paramos gavimą labai parėmė aldermanai Edward W. Negridge ir Wm. Boytechuk.

• Į kvietimą paspartinti LN paskolos laktų pirkimą lietuviai jautriai atsiliepė. Pereltą savaitę paskolos laktų nupirko: Jankaitis Vladas, Rukša Jonas, Skrebutėnas Vaclovas, J. A., po \$5,000, J. B. už \$500 ir Jankauskas Julius už \$200.

• Nario įnašus po 100 dol. įmokėjo: Antanaitis Matas, Sriubiškis Bonifacas, Daunys Julija, Stonkus Ben ir Arūnienė Ada.

• L. Ž. S-gos Toronto skyr visuotinas narių susirinkimas įvyks gegužės 24 d. 8 v. vak. Toronto Lietuvių Namuose.

Bus ir inž. L. Balsio paskaita.

Nariai prašomi atsilankyti.

• Gegužės 25 diena K. L. K. Centras ruošia paskaitą tema "Lietuviškoji šeima dabarties grėsmėje" parodų salėje.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

6% už depozitus
7¼% už taupymo s-tas
8% už 1 m. term. dep.
8½% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8% už mortgičius

Kapitalas — septyni milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$5,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5,000.

Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

DR. JUOZAS KAŠKELIS SULAUKĖ 70 METŲ AMŽIAUS

Š. m. kovo mėn. 15 d. visuomenės veikėjui ekonomistui dr. Juozui Kaškeliiui suėjo 70 metų amžiaus. Jo gimtinė ir draugai jam, kovo mėn. 23 d. Toronto Lietuvių Namuose, suruošė gimtadienio pobūvį, į kurį atsilankė netik lietuviai, bet ir įvairių tautų visuomenės veikėjai, atstovai, su kuriais, jubiliejatas veikė 25 metus antikomunistinėje veikloje ir įvairiose organizacijose.

Dr. Juozas Kaškelis ypatingų gabumų žmogus daug pasidarbavęs Lietuvos valstybei ir lietuvių tautai. Dr. Juozas Kaškelis yra gimęs 1904 m. kovo mėn. 15 d. Gudžiūnų km., Štalių apskr.

Aukštuosius mokslus ėjo Vienoje, Austrijoje, aukštojoje komercijos mokykloje ir Fribourge Šveicarijoje 1929 m. gavo ekonominių mokslų daktaro laipsnį.

Nuo 1929-1932 m. dirbo Finansų ministerijoje. Nuo 1933-38 m. buvo Pienocentro atstovas Anglijoje, kur ieškojo rinkų pieno produktams.

Nuo 1938-1940 m. atstovavo užsienines prekybos bendroves, 1939 m. buvo pasiūstas į New York pasaulinę parodą tvarkyti Lietuvos paviljoną.

Nuo 1941-1944 m. buvo Kaune Pramprekybos direktorius. Šiose pareigose būdamas daug padėjo lietuviams, kaip skiriam lietuvių į įvairias pareigas, bei paskiriant į prekybos tinklą įvairias prekes. Dažnai tekremėjos ir ponios norinčios įsijungti į būrelį, maloniai kviečiamos susirinkime dalyvauti.

1949 m. J. K. atvyko į Toronto. Tuoju atidare valgyklą, kur buvo lietuvių susirinkimo centras. Gerai mokėdamas anglų kalbą, dr. J. Kaškelis daug padėjo lietuviams įsikurti.

1954 m. Dr. J. K. išsiriupino lietuvišką radio valandėlę Toronto lietuviams, kurią elgtą savaitę paskolos laktų vėliau perėmė J. R. Simanavičius.

Dr. J. Kaškelis aktyviai įsijungė į Toronto lietuvių bendruomenės veiklą "Lietuvių Namų" išigijimą "Verslo" organizaciją, kur buvo kelis metus jos pirmininku.

Daugiausia jėgų įdėjo antibolševikinėje veikloje, atstovaudamas lietuvių tarptautinėje veikloje AKBlakę, kur jis dar dabar tebėra pirmininku. Jis yra važinėjęs į Europą, Meksiką į antibolševikinės konferencijas, atstovaudamas ne tik lietuvių, bet visas Kanados tautybes.

Kurį laiką Lietuvoje buvo Ateitininkų Federacijos vad. Dabar laikosi idėjos, kad visų pažtūrų lietuvių turi jungtis bendrai kovai už Lietuvos išlaisvinimą.

Ilgą laiką dirbo Toron-

Dr. J. Kaškelis

te kaip nuosavybų pardavėjas ir R. Simpson kompanijoje.

Išėjęs pensijon, mano keliauti po Europą, Ameriką ir kitur.

Dr. J. Kaškelis yra spaudos žmogus nuo jaunystės. Jis rašinėjo Lietuvoje į įvairius liet. laikraščius. Jis yra parašęs "Lietuvos gintaras" 1933 m., "Žemės ūkio produktų realizavimas", "Komunizmas be kaukės"-1954 m., 1928 išvertė H. Pesch's iš vokiečių kalbos "Krikščioniškas solidarumas ir socialistinė darbo sistema". Nuo pat atvykimo į Kanadą bendradarbiauja Kanados ir USA lietuvių spaudoje. "Lithuanians in Canada" knygoje yra parašęs apie Kanados lietuvių ekonominį gyvenimą — įsikūrimą. Dr. J. Kaškelis yra daugelio liet. organizacijų narys, jų tarpe ir Lietuvos žurnalistų sąjungos, Toronto skyr. narys.

Dr. J. Kaškelio 70 metų jubiliejus vaišės Lietuvių namuose praėjo labai draugiškoje nuotaikoje. Buvo kalbotojų keliolika iš lietuvių tautybų svečių. Plač. dr. J. K. gyvenimą apibūdino poetas Pranas Bastys. Iš kitų tautybių įdomiai kalbėjo Mr. Fromm. Svečius priiminėjo H. Urbonas, Stanaitis ir kt. Vaišės buvo gerai paruoštos, jubiliejatas gavo įdomių dovanų nuo giminių ir draugų.

Linkėtina, dr. J. Kaškelio ilgo amžiaus ir našių darbų.

J. V-n

• Didelės išsklės Prisikėlimo parapijoje kelios dšimtčiai vaikų abiejų parapijų Vysk. V. Brizgys suteikė sutvirtinimo sakramentą.

Bažnyčia buvo pilna žmonių, kad nebuvo vietos nei kur atsistoti.

Vysk. V. Brizgys pasakė pritaikintą pamokslą, pasveikindamas jaunimą ir iškeldamas faktą, kad lietuvių religinė literatūra, kaip šv. raštas, katekizmas ir kt. veikalai aiškina religines tiesas, dogmas, yra nepaskutinėje vietoje, palyginus su ildeleis katalikų bendruomenėmis, kraštais.

Vysk. V. Brizgys žavėjosi

(Nukelta 17 psl.)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Taip netikėtai mirus Prof. Dr. A. PAPLAUSKUI – RAMŪNUI, žmonai ir artimiesiems reikiame gilių užuojautą – GRETEL ir JUOZAS LUKOŠIŪNAI

JUOZUI BULOTUI mirus, jo žmonai, dukrai, sūnams, sesutei, broliams ir visiems giminėms reiškiu nuoširdžią užuojautą – Ch. Leknickas

MŪSŲ PADĖKA

Balandžio 4 d. keliaudama iš Hamiltono ir pasiekus Montrealio autobusų stotį, čia pat ištikta širdies smūgio ir, vos spėjus nuvežti ją į ligoninę, neatgavusi sąmonės mirė mylima žmona ir brangi mūsų motina.

A + A

JADVYGA NARBUTIENĖ.

Didelio skausmo prisilėgti esame dėkingi visiems, kurie dalinotės mūsų skaudžiu liūdesiu ir tuo jį mums palengvinote. Ačiū visiems už gausias užuojautas, atsiųstas laidotuviams, gėles, paaukotas šv. mišias ir palaidojimą jos karsto į amžiną poilsio vietą Mount-Royal kapinėse.

Nuoširdžiai dekojame Aušros Vartų parapijos kunigams: tėvui Aranauskui už maldas laidotuvių kopyčioje ir tėvui Kulbiui už šv. mišias AV bažnyčioje, palaidojimą velionės karsto į kapines ir už paskutines laidojimo maldas.. Jonas Narbutas ir vaikai: Juratė, Laimutė ir Algimantas

Inž. JUOZUI BULOTUI mirus, gilaus skausmo prisilėgtus: žmoną mielą ponį Bulotienę su šeima ir brolių Julijų su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdimė – G. V. Kudzmų šeima ir E. Navikenienė

TORONTO... (Atkelta iš 6 psl. Ta proga yra išleistas Toronto lietuvių kolonija ir specialus leidinys apie kurį linkėjo nepašalinti religinėje ir bus parašyta vėliau. tautinėje veikloje.

Ilgus metus mokyklos veiktinos dienos ir Toron- dėjū yra nenuilstamas mok. Maironio vardo šeštadienį – J. Andriulis.

• "Aušros" sporto klubas gimo iškilmių įvyko 4 val. ruošia vasaros stovyklą, nuo p.p. Priskelimo parapijos liepos 7 d. iki 20 pranciškosalėje. Parodų salėje buvo nu stovyklavietėje.

• Priskelimo parapija dar mokiųjų darbų paroda. • Priskelimo parapija dar šeštadienį, buvo labai iškil- turi bankui skolos apie mingal paminėtas 25 metų \$50,000. Klebonas Stiman- sukaktuvės Maironio vardo vičius kviečia parapijiečius, pradžios mokyklos. daugiau aukoti sekmadieniais.

kadskola greičiau būtų išmoka.

• "Varpo" choro koncertas bus gegužės mėn. 25 d. Anapilio salėje. Choru dabar vadovauja jaunas muzikas J. Govėdas.

• Dr. B. Petrutyte – Jonienė gegužės 26 d. 11:15 Katalikų moterų susirinkime skaitys paskaitą: "Efektyvus elgesys su vaikais".

CHICAGO... Atkelta iš 5 psl. bonu kun. A. Zakarauskui, kuris leidžia kasdien turėti lituanistinę mokyklą, išlaiko chora, dabar prie mokyklos plevėsuoja naujai pastatyta Trispalvė. Kodėl negali kitos lietuviškos parapijos panašiai prisidėti.

• Biustas savo banke: Jus- tinas Mackevičius. atvykęs iš Lietuvos 1900 metais, po 9 metų pradėjo organizuoti Chicagoje pirmą banką "Gedmino Taupymo ir skolimo bendrovė". Nuo to laiko suėjo 65 metai, jo bankas (dabar vadinamas kitu vardu) išaugo iki 200 milijonų apyvartos. Jis pasistatė savo biustą, kurį atidengė sausio 6 d. Apie jį tektų daug ką parašyti, nes tai vienas iš pavyzdžių kaip lietuviai, atvykę be mokslai ir be anglų kalbos žinojimo, sugebėjo išsikilti. B. Brazdžionis

sudbury

• "Pagarba motinai" – minėjimas ir pobūvis įvyko gegužės mėn. 4 dieną, šeštadienį, 130 Frood Rd., ukrainiečių salėje.

Programoje buvo paskaita – Grėsės Petrėnienės, tautiniai šokiai ir tautinės dainos – choras.

st.catharines

SLA 78 k, susirinkimas įvyko kovo mėn. 30 d. Išklausyta valdybos narių pranešimai, pabalsuota už SLA PILDOMĄJĄ TARYBĄ, apsvaustyta 1974-tų metų veikla. Susirinkime esantiems patikėjo, kad kuopos išd. Mykolas Sauka mini savo gimtadienį, tad palinkėta jam ilgiausių metų.

I valdybą išrinkti šie asmenys: pirm. A. Ališauskienė, vice-pirm. J. Grigas, finsekr. P. Polgrimas, sekr. J. Girevičius, M. Sauka, Finsekr.

london, ont.

LIETUVIŲ STUDENTŲ KLUBAS

Mokslo metai jau prie galio. Visi studentai jau sėdi naktimis prie knygų ir net pasistengia nepraleisti klasių. Laikas taip greitai prabėgo, atrodo, kad tik vakar pasibaigė vasara ir ruošiamės mokslo pradžiai, bet štai jau kita vasara.

Londono lietuvių studentų klubas turėjo savo paskutinį susirinkimą kovo 22 d. Pravedė pirmininkas Jurgis Valaitis. Tame susirinkime buvo diskutuojama apie gegužinę, kurią šių ir praėjusių metų valdybos pasiryžo ruošti. Ši gegužinė yra planuojama birželio 7, 8 ir 9 dienomis. Į ją kviečiami visi vyresnieji studentai ir ne tik aplinkės, bet kitų lietuvių kolonijų. Planuojama įdomi programa: sporto rungtynės, varžybos ir laužai. Kviečiami jaunimo prelegentai iš Toronto ir Detroito. Sutarta turėti registraciją, kurią praves Lydija Keraitė ir Nikolė Gverzdytė. Bus išsiuntinėti kvietimai visiems lietuvių studentų klubus. Tad svarbu žinoti, kiek jų atvažiuos ir kad Londono studentai galėtų susiorganizuoti priėmimui. Sprendžiama, kad naivynės bus palapinėse, o maitinimas parūpintas tik šeštadienį.

V. Bačėnas All Seasons Travel B.D.
2227 DUNDAS STREET W., Visais kelionių reikalais
TORONTO, ONTARIO betkur pasaulyje skambinti
M6R 1X6 tel. 533-3531

montreal

ATKREIPKIME DĖMESĮ

į Montreal West Automobile skelbimų 8 psl., kur per Leoną Gurecką paskaitinoma galima įsigyti išskirtinomis sąlygomis šiuo metu specialiai parduodamus automobilius:

1972/ modelis, mažas PONTIAC – \$2,350.00

1973/ modelis, mažasis VEGA – \$2,350.00

1972/ modelis, 2-į durų BUICK – \$2,995.00

1973/ modelis, standart MAVRICK – \$1,250.00.

• Dr. Irena Gražytė-Maziliauskienė dalyvavo Baltų Studių Konferencijoje Čikagoje, įvyksioje š.m. geg. m. 16-19 d.

• Kpt. Rimas Navikėnas, tarnaujantis NATO daliniuose Vokietijoje, buvo atvykęs keilios savaitės į specialų kursą Ontarijone. Išvykdamas lankėsi Montrealyje pas mamą ir kitus artimuosius ir ta proga dalyvavo NL spaudos balijuje.

• Nesulaukdam oro atšilimo išvyko į Palm Beach Vidą Adomonytė, Vytautas Jonynas, ir Kostas Andriuskečius.

• pietūs, vakarienė ir užkandžiai. Registracijos mokesčiai bus \$1.00 nuo asmens ir \$1.00 transportacijai. Komitetui atskirtiems darbams yra paskirti, nes visi studentai mielai sutiko pagelbėti. Smulkesnės informacijos bus vėliau paskelbtos.

Rinkimai buvo praversti, trys nariai yra išrinkti, o kiti du (bus pirmamečiai) bus išrinkti ateinanči rudenį. Išrinkti ateinantiems metams yra: Irena Janeliūnaitė, Linas Kairys ir Antanas Vyšniauskas. Šių metų valdyba linkiems daug sėkmės.

Valdyba atspausdino trumpą dainorėlį, kuriame surašytos populiariausios lietuviškos dainos. Susirinkime buvo linksma visiems kartu dainuoti. Jurgis Valaitis akomponavo akordeonu.

Glenn Kestutis Lawson, praėjusių metų pirmininkas, išdalino šių metų valdybai "dovanėles" ir gana juokingais žodžiais apibūdino kiekvieną valdybos narį.

Toliau sekė paskutinis studentų pobūvis. Gausiai baltavojo visi, nes žinojo, kad kitos progos, prieš galutinius egzaminus nebus. Valdyba dėkoja ponams Bersėnams, kad leido studentų susirinkimui naudotis jų namų patalpomis.

Tenka pasakyti, kad iš 83 studentų, kurie lanko V. O. U. ne visi dalyvavo lietuviškuose susibūrimuose. Iš kitų vietovių studentai nieko bendro nenorėjo turėti su čia studijuojančiais lietuviais, kai valdyba kiekvienam primindavo apie susirinkimus ir net parūpindavo transportaciją. Studentų valdyba susirūpinusi, išsiuntinėjo kiekvienam studentui klausimų formą apie studentų veiklą, bei tikslą, ko ji nori atsiekti. Laukiame atsakymų ir rezultatai bus pranešti vėliau.

Mūsų tėvelių stiprūs sietai tarp lietuvių. Mūsų generacija – šiaip taip bendrauja su lietuviais. Įdomu bus matyti, kaip mūsų vaikai bendraus su lietuviais? Galvojama, kaip tėvai, taip ir vaikai.. Studentų valdyba labai dėkinga Delhi lietuviams už jų nuoširdumą, aukojant studento Alekso Navacko kelionę į Angliją, mirusio tėvo laidotuviams.

N. Gverzdytė

ATOSTOGOS MAINE

Lietuviai pranciškoni visus maloniai kviečia atostogauti jų vasarvietėje Kennebunkporte, Maine. Ši graži kurortinė vieta prie pat Atlanto yra tapusi savotišku lietuvių centru vasaros atostogų mėnesiais, kai iš visos Amerikos ir Kanados suvažiuoja šimtai lietuvių. Čia žmogus atsigaišina ne tik grynu oru, kaitria saule, šuru jūros vandeniu, geru maistu ir kitais žemiškais patogumais, bet taip pat koncertais, literatūros vakarais, paskaitomis ir labai meniška aplinka. Visas buvusios gimnazijos pastatas jau paverstas patogiais kambariais svečiams. Taip pat ir kiti pastatai nuolat gerinami. Atostogos Kennebunkporte yra visais atžvilgiais prasmingos. Sezonas prasideda birželio 29 ir baigiasi rugsėjo 4. Visais savo atostogų reikalais rašykite: Rev. Superior, Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046 USA.

PADĖKA

Nuoširdus ačiū rengėoms, V. Biliunienei, O. Barisenei ir G. Kazlauskienei už jų pastangas suruošti man tokią įspūdingą staigmeną-Showery. Kartu dekoju visoms ponoms, kurios prisidėjo ir apsilankė mano pagerbime. Nuoširdus ačiū už gražias ir vertingas man įteiktas dovanas.

Aldona-Joanna Juodkojytė

VIRŠ 1000 visokių karpinių paruošė gintarietis savo GE GUŽĖS ŽIEDŲ LINKSMAVA-KARTUI dekoruoti salę. Ji žada būti tokia, kokios dar nematėte! Programoje dalyvaus montrealietis ir rochesterietis: I. R. Lukoševičiūčių duetas, gintarietis mergaičių kvartetas, Slibino muzikantai. Laukia visų ir kitoki sturprizai šokių metu, kurių dabar negalime išduoti... Pamatysite atėję į Aušros Vartų salę, š.m. geg. m. 25 d. 7 v.v.

• Elois Bernotaitė, Antano Bernoto dukrelė, buvo suruošta staigmena Aušros Vartų parapijos salėje. Ji yra susigiedavusi su Robert B. Burgess, kurių vestuvės numatomos netolimoje ateityje.

• Montrealietis Algirdas Urbanavičius, Aldonos ir Juiliaus Urbanavičių sūnus, kovo mėnesį susituokė su Charmayne Tate, Las Vegas. Į vestuves buvo nuvykusių motina Aldona Urbanavičienė ir sesuo Gražina.

Po vestuvių A. Urbanavičius su žmona apsigyveno Arizonoje, kur jis turi darbą kariškoje policijoje. N. B.

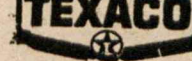
• Pr. ir J. Baltuonai su savo skulptūros – medžio šaknės darbų paroda, neseniai sugrįžę į namus, ir vėl išvyko į JAV-bes.

• Mirė du buvę Lietuvos valstybės karininkai: inž. Juozas Bulota ir Ignas Žemaitis. Abu palaidoti šią savaitę.

Jony's Photo Studio
1920 FRONTENAC ST. – MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKSTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAIS
ĮVAIRIOS PROGOS
TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

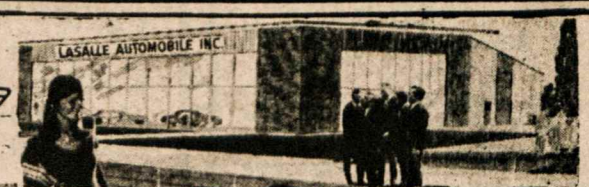
MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3823

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealičiams lengvai pasiekiami greitkeliai Nr. 40 arba Nr. 20.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street • Taisymas ir dažymas automobilių
LaSalle, Que. • Pardavimas ir taisymas Chaparral
firmos snowmobile ir Moto firmos
snowblower ir taip pat motorinės
vėlytys. Sav. G. Desrochers
TEL: 366-0500, 366-4203

366-7818
LAURENT DAIGAULT

PARDAVIMAS
IMPERIAL - CHRYSLER - DODGE - CHARGER
CORONET - CHALLENGER - SWINGER - DART
Camions DODGE Trucks
7695 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.
Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas.
Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame
garage ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės
De La Verendrye prie Lapierre, tel. 365-3364

Highland Auto Body

611 LALEUR AVE., LASALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

Pardavimas azotino ir alyvos – lietuviams nuolaida.
Savininkai: V. Sužinskas 389-0571 ir J. Zavyas 365-3252

CFMB
RADIO 1410 MONTREAL

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVEJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdon, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.

Įvairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Taip pat INTERNATIONAL dažų išpardavimas – tel. 366-6237/3896

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:
Durys, langų rėmai, izoliacija, Ten-Test,
Masonite, statybiniai popieris, cementas

B. P. išdirbiniai ir vien kt.
7682 BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Jetté & Frères

VISAS MODERNIEMS NAMAMS

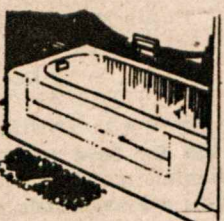

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrenginiai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame – Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimo. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating Contractors

140-2e AVENUE - 366-0330

Nepriklausomos Lietuvos AKCIJŲ VAJUS

Nepriklausomos Lietuvos laikraščio akcijų-šėrų vajus vyksta su gyvu NL skaitytojų pritirimu.

Tęsiame naujai NL akcijas išsigijusių sąrašas.

102. Ketė Gentemann. Ilgametė NL skaitytoja, aktyvi Montrealio lietuvių bendruomenės narė. Aušros Vartų parapijos choristė. Tikėdama lietuviško spausdinto žodžio gyvastingumu, kad įsiai išsišlakytų ir stiprėtų, išsigijo 10 akcijų.

103. Albertas Jonelis. Taip pat ilgametis NL skaitytojas, rėmėjas, talkininkas, aktyvus Montrealio lietuvių bendruomenės. "Lito" ir kitų organizacijų narys, visuomet prielankus lietuviškiems, visuomeniniams reikalams, be jau turėtų dviejų akcijų išsigijo dar 6.

104. Adolfas Jurjonas. Aktyvus Montrealio visų parengimų dalyvis, "Neringos" jūrų šaulių kuopos narys. Lietuviškų reikalų rėmėjas, išsigijo 5-kias akcijas.

105. Lietuvos karių veteranų s-gos "Ramovė" Montrealio skyrius.

Per savo metinį narių susirinkimą, įvykusį š.m.kovo mėn. 31 d. iš savo kuklaus išdalo lietuviškos spaudos išlaikymui ir pagerinimui taip pat paskyrė paramą ir išsigijo 3 akcijas.

Nuo akcijų vajeaus pradžios jau yra išplatintos 384 akcijos 3840 dol. sumoje. Iki nu-

matytos 20,000 dol. sumos dar trūksta 16,160 dol. Visus metus NL skaitytojus maloniai prašome išsijungti į akcijų vajų, ir pagal galimybę paremti savąją spaudą.

J. Šiaučiuolis
NL akcijų vajeaus vedėjas

NL BENDROVĖS VYKDYTOS DAIKTINĖS LOTERIJOS LAIMĖTOJAI:

Baltaus metu gegužės mėn. 11 d. 1974 sudarytoji komisija iš Z. Lapino, B. Nagienės ir E. Povilaitienės. Loterijos laimingųjų bilietų traukimą prižiūrėjo ir laimėjimai atiteko:

1. A. Tamošaitienės lietuvišką tautinį rūbą laimėjo Nr. 6992 - Jonas Vinciusas 7031 So. Maplewood ave. Chicago, Ill.

2. R. Astrausko paveikslą laimėjo Br.1329 - K. Rimke - vičius, 6429 Briand ave. Montreal, Que.

3. P. Baltuonio medžio skulptūrą, laimėjo Nr. 097 - V. Liesūnaitis, 3620 Lorne Cres., Montreal, Que.

4. R. Bukausko paveikslą laimėjo Nr.8992-Julie Balaišienė, 5669-7th ave. Mt. Que

5. E. Pakalniškienės paveikslą laimėjo Nr. 7208 - Stepas Paulauskas, 15055 49th str. Cicero, Ill.

6. J. Šiaučiuolio medžio drožinį laimėjo Nr. 8500-V. Kongelis, 43 Silverwood Rd. Ottawa, Ont.

7. A. Vazalinsko paveikslą laimėjo Nr. 258 - Mike Gudas 696 Allard ave. Mt., Que.

8. G. Vazalinsko vietoje A. Tamošaitienės paveikslą laimėjo Nr. 696 - Antanas Jušauskas, 936 Arthur Rd. Windsor, Ont.

Laimėjimus galima atsiimti NL Redakcijoje darbo valandomis.

ŠAULIŲ JONINĖS "BALTIJOS" STOVYKLAVIETĖJE

L. K. Mindaugo šaulių kuopa, birželio mėn. 22 d. šeštadienį, rengia tradicinį Joninių laužą, su įvairia ir idomią programą, kuri detalai bus paskelbta vėliau. Visi Montrealio lietuviai, o ypač gyvenantieji prie "Baltijos" stovyklavietės, maloniai kviečiami su pažistamais ir svečiais dalyvauti.

L. K. Mindaugo šaulių kuopos valdyba

ŠAUKIAMAS SUSIRINKIMAS

K. L. K. Moterų d-jos Montrealio sk. birželio 2 d. šaukia visuotiną narių susirinkimą pas seses, tuojau po 11 val. pamaldų. Susirinkimo metu bus rodamos skaidrės iš praėjusio "Velykinio stalo" taip pat norintieji galės užsisakyti ir nuotraukų. Po susirinkimo įvyks vaišės. Visos narės bei kitos moterys bet kuo prisidėjusios prie Velykinio stalo pasisekimo, kviečiamos dalyvauti.

Valdyba

• Vanda ir Aleksandras Lapinais š.m. geg. mėn. 18 d., šeimos ir artimųjų draugų tarpe atšventė vedybinio gyvenimo 50 m. sukaktį.

• Mirė inž. Juozas Bulota, po sunkios ligos.

MONTREALIO JAUNIMO ANSAMBLIS GINTARAS
gegužės 25 d., 7 val. vak., Aušros Vartų parapijos salėje ruošia.

GEGUŽĖS ŽIEDŲ LINKSMAVAKARĖ

Šokiams gros SLIBINAS
Ročesterio Jaunimo Grupė

Siurprizai, gera nuotaika, bufetas -
Suaugusiems \$3.00, jaunimui - \$1.50.

Programa 8 val. 1 min.

... Gegužės žiedai lai primins Tau ...

MIRUSIO inž. JUOZO BULOTOS ATMINIMUI, vietoje gėlių, skiriame \$25.- auką NL laikraščio.

G. ir V. Kudzmų šeima

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖS VISUOTINAS AKCININKŲ SUSIRINKIMAS

Nepriklausomos Lietuvos spaudos bendrovės visuotinis akcininkų-šėrininkų susirinkimas šaukiamas 1974 m. birželio 2 d. 12.30 v. p. p. Aušros Vartų parapijos salėje, 1465 De Seve Street, Montreal 205, Quebec.

Dienotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas
2. Prezidiumo rinkimas
3. Mandatų komisijos rinkimas
4. Praėjusio susirinkimo protokolo skaitymas
5. Valdybos narių pranešimai
6. Revizijos komisijos pranešimas
7. Diskusijos dėl pranešimų
8. Bendrovės įstatų pakeitimo tvirtinimas
9. Valdybos ir revizijos komisijos rinkimai
10. Einamieji reikalai
11. Susirinkimo uždarymas

Visi akcininkai kviečiami dalyvauti. Susirinkime dalyvauti negalintieji akcininkai prašomi pasiųsti įgaliojimą kitam akcininkui, kuris susirinkime dalyvaus. Įgaliojimai, pasiųsti Nepriklausomai Lietuvai, 7722 George Street, La Salle 690, Quebec, bus persiųsti tiems asmenims, kurių pavardės bus įrašytos įgaliojime.

Valdyba

ĮGALIOJIMAS

Aš,

gyvenantis

šiuo įgaliojimu

mane atstovauti "Nepriklausomos Lietuvos" spaudos bendrovės 1974 metų akcininkų (šėrininkų) susirinkime.

Turiu akcijas - šėrus.

Data Parašas:

LIETUVAITĖS IŠSIGIJUSIOS AUKŠTOJO MOKSLO LAIPSNI:

Iš kairės: Kristina ir Virginija Gudaitės baigusios Loyola College, Major Psychology B. of Art ir toliau mokslą tęs McGill universitete; Vida Adamonytė baigė ir gavo mokytojos diplomą McGill universitete; Diana Yanulionytė Loyola College baigė Bachelor laipsnį, major in Computer Science.

GALVOJATE PIRKTI AR PARDUOTI?

NAMAI - APARTMENTAI - ŽEMĖ - PASKOLOS

D.N. BALT - BALTRUKONIS
Sylka Realities Inc.

445 Jean Talon West, Suite 305,
Tel: 273-3442, 273-9181, 737-0844.

Foto E.M.L.S.
Sistema.

PIRKTI AR PARDUOTI

NEKILNOJAMĄ TURTA PADĖS JUMS

V. Pėteraitis

353-9960 / Namų 721-0614

UNITED TRUST REALTIES

7995 Blvd. Les Galeries. D'Anjou. P. Q.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių,
atsakomybės, gyvybės draudimas

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

PHARMACIE
Gagnon

ROBERT GENDRON LPH. PROP.

7626 CENTRALE LASALLE

366-9742

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

DR. V. GIRIUNIENĖ
Dantų gydytoja

5330 L'ASSOMPTION BLVD.
MONTREAL,
TEL. 255-3535

Dantų gydytoja
DR. A. O. JAUGELIENĖ

1410 Guy St. pirmas aukštas,
11-12 kambarys
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J. Maliska
Dantų gydytojas

1440 rue Ste-Catherine Ouest
Suite 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528

ADVOKATAS
R. J. Isganaitis B.A., B.C.L.

Insurance Exchange Building
276 St. James Street West,
Suite 525, Montreal, P. Q.
Tel: 842-1126, namų 678-3660

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., E.R.C.S.(c).

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal 109, Que.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

MONTREAL WEST

AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astro

- NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ
- NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI
- MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU ĮŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS
- UŽEIKITE Į ĮŠITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuviai atstovai)

PASIKALBĖKITE SU

Managierius
LEO GURECKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

489-5391

(At the end of Sherbrooke Street West)

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8,

Telefonas: 766 5827

MOKA UZ:	DUODA PASKOLAS:	
Einamasis s-tas	6.0%	Asmenines
Taupomasis s-tas	8.25%	Nekiln. turto
Term. ind. 1 m.	8.75%	Čekių kredito
Term. ind. 2 m.	9%	Investicijos nuo 10.5% iki 12%
Term. ind. 3 m.	9.25%	

Duoda nemokamą gyvybės apdrau-

da iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

už paskolos sumą.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų), ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League,
17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; šeštadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbame vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemont Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.